

Årsrapport 2022

Om TKP

Trondheim kommunale pensjonskasse er en pensjonsordning for ansatte i Trondheim kommune og i andre foretak som kommunen har eller har hatt nær tilknytning til. Pensjonskassen skal yte alders- og uførepensjoner til medlemmene og ektefelle- og barnepensjon til etterlatte. Pensjonskassen har 14 545 aktive medlemmer og utbetaler 10 486 pensjoner månedlig.

Pensjonskassen ble etablert i 1913, og er en selvstendig juridisk enhet under tilsyn av Finanstilsynet.

Styret

Styreleder: Ida Espolin Johnson

Nestleder: Svein Sivertsen

Styremedlem: Kjersti Aas, Ragnar Torvik, Ferhat Güven, Roger Mogseth, Sonia Tangen

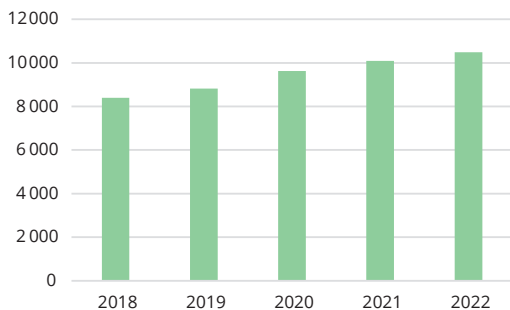
Styret og daglig leder.

Innhold

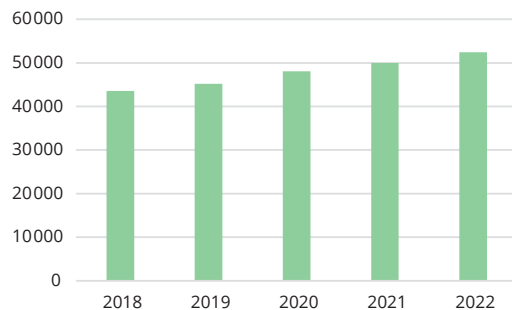
Nøkkeltall	4
Styrets årsberetning for 2022	7
Resultatregnskap	23
Balanse	25
Oppstilling over endringer i egenkapital	27
Kontantstrømoppstilling	27
Noter til regnskapet	28
Regnskapsprinsipper	28
Note 1 – Kapitalavkastning	33
Note 2 - Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for	34
Note 3 - Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	34
Note 4 - Aksjer og andeler	34
Note 5 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak	37
Note 6 - Andre forpliktelser	38
Note 7 - Utbetalte pensjoner	38
Note 8 - Endring i forsikringsforpliktelser	39
Note 9 - Forsikringsforpliktelser – bransjefordeling	39
Note 10 - Solvensmargin	39
Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte	40
Note 12 - Ytelser og lån til ledende ansatte og styret	41
Note 13 - Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader	41
Note 14 - Skattekostnad	42
Note 15 - Resultatanalyse	43
Note 16 - Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning	44
Note 17 - Poster utenom balansen	44
Note 18 - Beskrivelse av pensjonsordningen	45
Note 19 - Virkningen av endringer i forutsetninger	47
Note 20 - Transaksjoner med nærstående parter	48
Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter	48
Note 22 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet	51
Note 23 - Investeringseiendommer	51
Note 24 - Investeringer som holdes til forfall	52
Note 25 - Obligasjoner og obligasjonsfond	53
Note 26 - Utlån og fordringer til amortisert kost (obligasjoner med pant)	53
Note 27 - Finansielle derivater	54
Note 28 - Evigvarende ansvarlig lån	54
Note 29 - Reassuranse	54
Note 30 - Innskutt egenkapital	55
Note 31 - Hendelser etter balansedagen	55
Forsikringsteknisk oppgjør	57
Revisors beretning	58
Aktuærklæring	62

Nøkkeltall

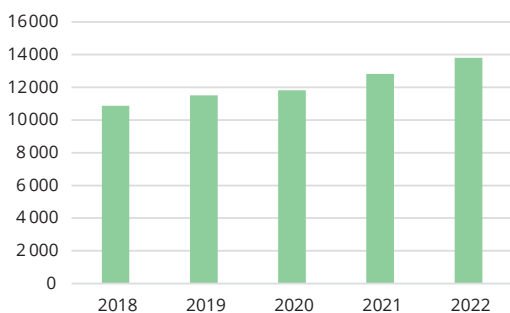
Antall pensjoner

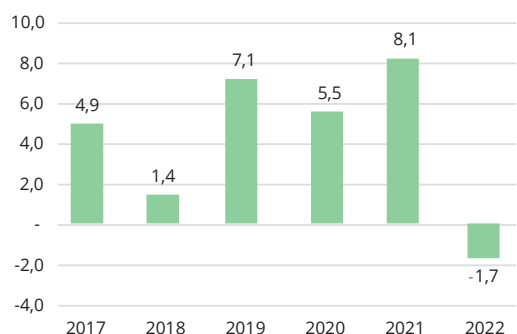
Aktive og fratrådte medlemmer

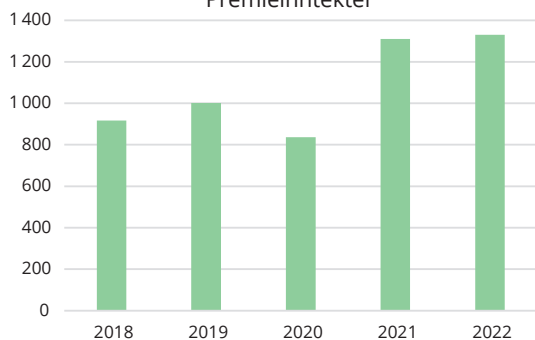
Premiereserve

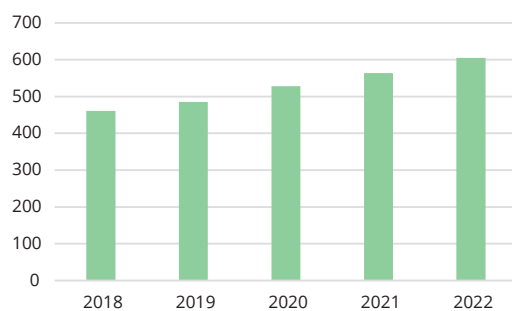
Verdijustert avkastning

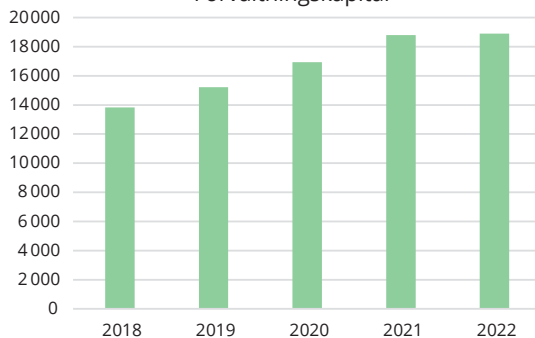
Premieinntekter

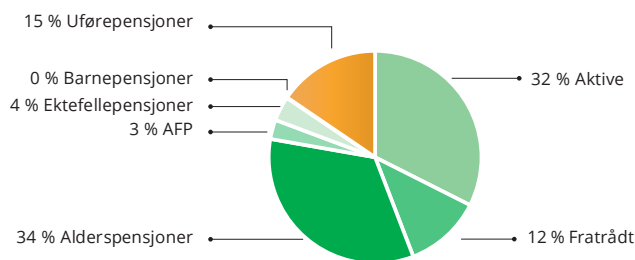
Utbetalte pensjoner

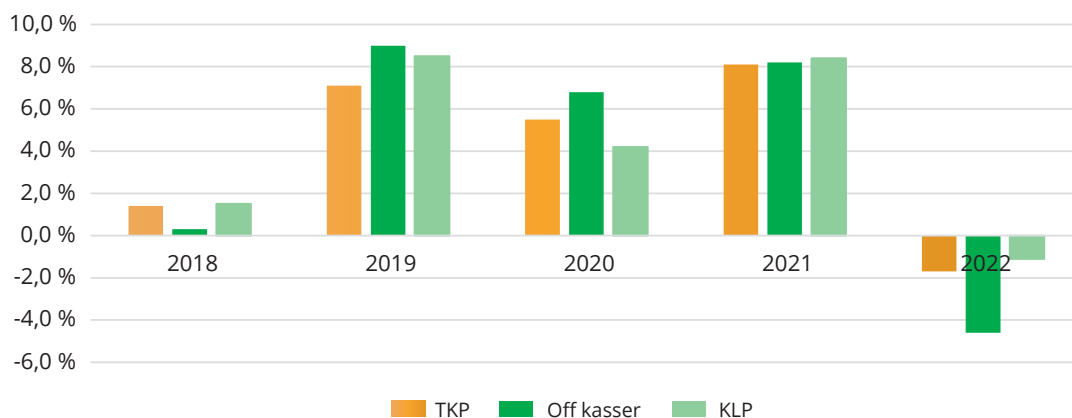
Forvaltningskapital

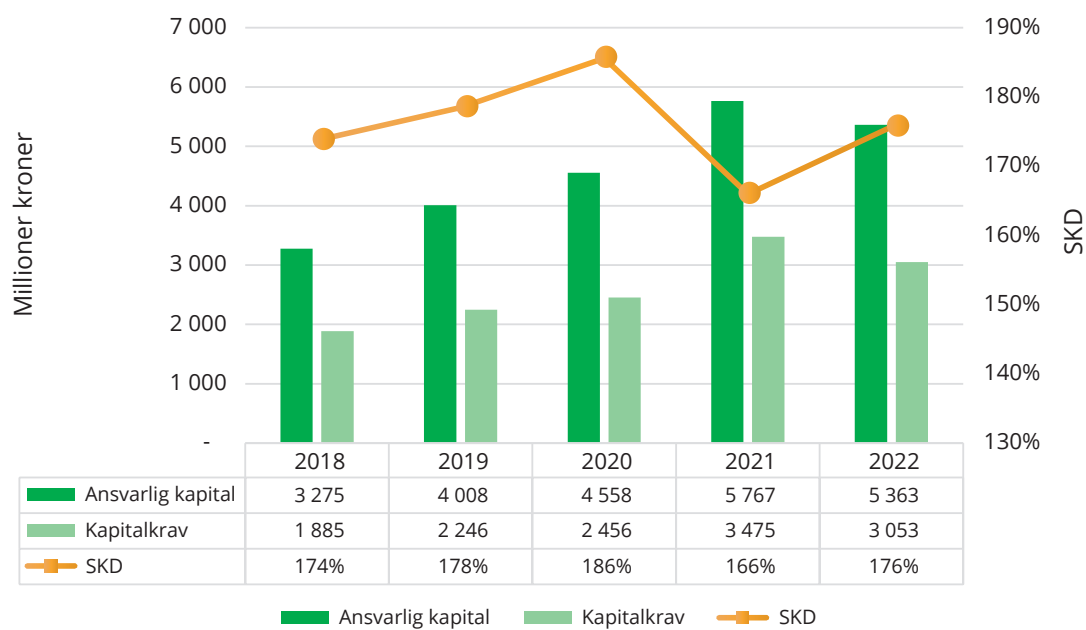
Reservefordeling etter medlemstype

Avkastning siste fem år

	2022	Gjennomsnitt siste fem år
TKP	-1,7 %	3,78 %
Offentlige pensjonskasser	-4,6 %	3,66 %
KLP	-1,1 %	3,97 %

Nøkkeltall i 1.000 kr	2022	2021	2020	2019	2018
-----------------------	------	------	------	------	------

Regnskapstall

Premieinntekter (uten tilflyttede reserver)	1 329 894	1 309 627	835 935	1 000 803	917 417
Utbetalte pensjoner	605 137	563 608	528 405	484 545	461 459
Driftskostnader	36 407	36 692	34 774	32 727	33 780
Sum egenkapital (inkl. RUF 1)	1 707 003	1 664 618	1 579 496	1 472 222	1 317 918
Ansvarlig lånekapital	100 575	100 575	100 575	100 575	100 575
Premiereserve	13 806 686	12 825 448	11 812 627	11 516 917	10 870 987
Tilleggsavsetninger	0	980 973	901 705	742 873	598 288
Kursreguleringsfond	0	2 427 969	1 573 146	1 146 259	688 224
Bufferfond	2 799 131	0	0	0	0
Premiefond	462 005	744 459	939 726	225 231	183 101
Forvaltningskapital	18 908 046	18 802 199	16 931 294	15 227 832	13 820 923

Medlemmer

Antall aktive medlemmer	14 545	14 465	14 130	13 291	13 357
Fratrådte med rettighet	11 060	9 584	7 482	6 989	6 622
Fratrådte uten rettighet	26 800	25 935	26 415	24 920	23 545
<i>Sum aktive og fratrådte</i>	52 405	49 984	48 027	45 200	43 524
Alderspensionister	6 343	6 051	5 738	5 146	4 779
AFP og tidligpensjonister	508	496	487	502	501
Uførepensjonister	2 662	2 588	2 448	2 263	2 253
Ektefellepensjonister	917	902	895	863	823
Barnpensjonister	56	56	60	47	42
<i>Sum pensjoner</i>	10 486	10 093	9 628	8 821	8 398
<i>Sum forsikrede</i>	62 891	60 077	57 655	54 021	51 922

Forholdstall

Verdijustert avkastning 2)	-1,66 %	8,06 %	5,47 %	7,07 %	1,42 %
Resultatført avkastning	-1,66 %	2,85 %	2,74 %	3,66 %	1,95 %
Driftskostnader/gjennomsnitt. forvaltningskapital	0,19 %	0,21 %	0,22 %	0,23 %	0,25 %

Soliditet

Solvenskapitaldekning uten overg.regel	176 %	166 %	186 %	178 %	174 %
Solvenskapitaldekning med overg.regel	176 %	166 %	186 %	178 %	174 %
Stresstest I - bufferkapitalutnyttelse					68 %
Solvensmargin	465,4 %	348,1 %	355,9 %	359,8 %	343,5 %
Gjennomsnittlig grunnlagsrente per 31.12.	2,30 %	2,33 %	2,37 %	2,49 %	2,52 %

1) Risikoutjevningfond

2) TKP har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen, og porteføljene har samme avkastning

Styrets årsberetning for 2022

1 Innledning

Trondheim kommunale pensjonskasse forvalter pensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune og selskaper med nær tilknytning til kommunen. Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmer og andre pensjonsberettigede.

Forvaltning av pensjonsmidlene og oppfølging av pensjonskassens risiko har stått sentralt i styrets arbeid i 2022.

2022 ble et krevende år i finansmarkedene med økt geopolitisk usikkerhet, svak økonomisk vekst og høy inflasjon. Både internasjonale og norske aksjer falt i verdi samtidig som markedsrentene steg betydelig gjennom året. Den verdijusterte avkastningen på TKPs finansielle portefølje ble -1,7 prosent. Negativ avkastning skyldes i hovedsak svake aksjemarkeder, men også noe tap i renteporteføljen og eiendomsporteføljen.

Til tross for svak samlet avkastning mener styret at pensjonskassens avkastning sammenlignet med andre leverandører av offentlig tjenstepensjon relativt sett er god. Dette skyldes i hovedsak høy avkastning i unoterte aksjer og god avkastning i renteporteføljen.

Aksjeandelen i porteføljen var stabil rundt 30 prosent gjennom året. Soliditeten i pensjonskassen gjorde det mulig å opprettholde aksjeandelen gjennom et turbulent år. Det er styrets oppfatning at TKP står godt rustet ved inngangen til 2023.

Det er et mål at pensjonskassen skal være en ansvarlig investor og forvalter av medlemmenes pensjonsmidler. Målet er høyest mulig avkastning innenfor ansvarlige rammer. Bærekraftige investeringsvalg handler både om å bidra positivt til en bærekraftig utvikling, og redusere bærekraftsrisikoen i porteføljen.

Etter at smitteverntiltakene ble avsluttet tidlig i 2022 er ansatte tilbake på jobb i kontorlokalene og vi har åpent for medlemmer. Vi har gjennom 2022 opprettholdt en god og stabil drift, med høy aktivitet. Vi mottok 611 søknader, fordelt på alderspensjon (156), uførepensjon (345) og AFP (110) i løpet av året. I 2021 mottok vi 655 pensjonssøknader. Vi har fornyet hjemmesiden med oppdatert og lett tilgjengelig pensjonsinformasjon, blant annet ved hjelp av animasjonsfilmer om offentlig tjenstepensjon.

Vi har gjennomført flere informasjonskurs for medlemmer om ny og gammel pensjonsordning. Informasjon om offentlig tjenstepensjon er stadig mer etterspurt som følge av kompleksiteten i regelverket. Vi merker også at informasjonsbehovet øker som følge av større oppmerksomhet om pensjon i samfunnet generelt. TKP ønsker å nå ut til alle våre medlemmer med informasjon om offentlig tjenstepensjon. Vi har laget en profil på LinkedIn og ønsker med det å nå ut til flere med nyttig informasjon.

Fra 2023 er nytt tjenstepensjonsdirektiv innlemmet i norsk regelverk. Gjennom 2022 er det gjort flere tilpasninger i pensjonskassen for å tilfredsstille de nye kravene. Dette gjelder blant annet innføring av uavhengige kontrollfunksjoner, nye risikoreporter og utbedring av medlemsinformasjon.

Pensjonskassen er opptatt av å ha god og åpen dialog med arbeidsgiverne og i særlig grad Trondheim kommune. TKP har jevnlige møter med kommunen hvor det blant annet legges vekt på orientering om kapitalforvaltningen og utnyttelsen av pensjonskassens risikokapasitet.

2 Pensjonskassens virksomhet

Virksomhetsområde

TKPs formål er å yte alders- og uførepensjon til medlemmene og ektefelle- og barnepensjoner til deres etterlatte. Pensjonsordningen er en offentlig tjenstepensjonsordning etter sentral generell særavtale (SGS) for kommunal sektor. TKP er pliktig pensjonsordning for ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede enheter. Det er imidlertid unntak for sykepleiere som har lovpålagt pensjonsordning i Sykepleierordningen som administreres av Kommunal Landspensjonskasse (KLP), og undervisningspersonale som har lovpålagt medlemskap i Statens Pensjonskasse (SPK).

TKP er en selvstendig juridisk enhet, og virksomheten er i hovedsak underlagt det samme regelverket som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens midler, og pensjonskassen hefter ikke for kommunens forpliktelser. Pensjonskassen har konsesjon og står under tilsyn av Finanstilsynet.

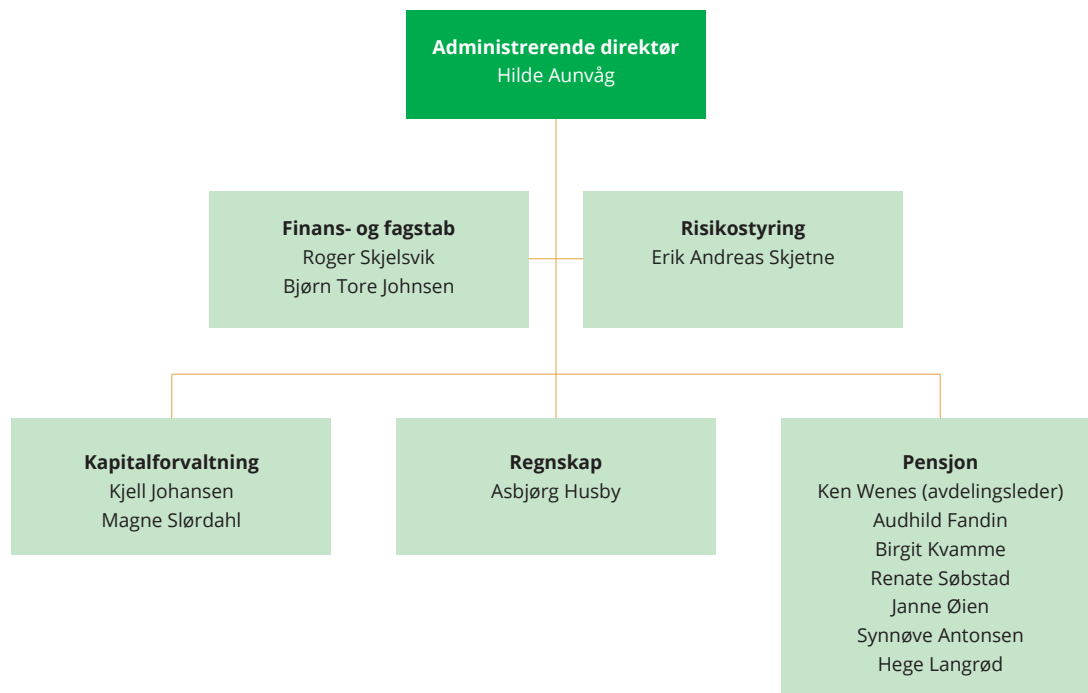
Mål og strategi

Pensjonskassens overordnede mål er å være Trondheim kommunes foretrukne pensjonsleverandør. Dette skal pensjonskassen oppnå ved å forvalte og finansiere utbetalinger til nåværende og fremtidige pensjonister på en slik måte at behovet for tilskudd til pensjonsordningen fra arbeidsgiverne blir lavest mulig over tid.

Virkemidlene er god avkastning på den kapitalen pensjonskassen forvalter og en kostnadseffektiv drift av virksomheten. Pensjonsløftet kommunen og de øvrige arbeidsgiverne gir sine ansatte skal innfris over en lang periode. For å oppnå en langsiktig god avkastning må pensjonskassen ta investeringsvalg som reduserer bærekraftsrisikoen i investeringsporteføljen og bidrar til et lavutslippssamfunn. Samtidig skal kortsiktige regulatoriske dekningskrav oppfylles. Ved forvaltningen av pensjonskassens kapital må begge hensyn ivaretas innenfor rammen av forsvarlig risikostyring.

Pensjonskassen skal også yte god service til medlemmer og arbeidsgivere. Det innebærer å gi god informasjon om rettigheter og plikter, og at riktig pensjon utbetales til rett person til rett tid.

Styret

Pensjonskassen ledes av et styre med syv medlemmer. Fem av styremedlemmene oppnevnes av Trondheim bystyre, og to av arbeidstakernes organisasjoner. Styret er valgt for perioden 2019-2023. Tre av syv medlemmer er kvinner.

Det ble i 2022 gjennomført syv styremøter og behandlet 88 saker.

Organisasjon

TKP har 14 fast ansatte medarbeidere, og antall årsverk ved utgangen av 2022 er 13,8. Det er åtte kvinner og seks menn i organisasjonen. Pensjonskassen vektlegger likestilling. TKP er medlem av interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene og av Pensjonskasseforeningen. TKP er sertifisert som Miljøfyrtårn-bedrift.

Det er viktig for pensjonskassen å ha medarbeidere med god kompetanse. Pensjonskassen har til sammen åtte medarbeidere på pensjonsområdet og seks medarbeidere på kapitalforvaltning og administrative funksjoner.

Pensjonskassen skal drives på en kostnadseffektiv måte. I 2022 var de samlede driftskostnadene 36,4 millioner kroner eller 0,19 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Sykefraværet i 2022 var 89 dager, tilsvarende 2,6 prosent. Dette er en økning fra 1,9 prosent i 2021. Det har i 2022 ikke vært skader eller ulykker av noen art på arbeidsplassen. Pensjonskassen har et godt arbeidsmiljø, med kontorlokaler sentralt i Trondheim.

Pensjonskassens virksomhet bidrar i liten grad til direkte forurensing av det ytre miljøet. Indirekte har pensjonskassen imidlertid finansielle investeringer i selskaper som forurenser i mer eller mindre grad. Se ytterligere omtale under avsnittet Samfunnsansvar.

Samarbeidspartnere

TKPs viktigste samarbeidspartnere er:

- KLP Forsikringservice AS – aktuarterjenester
- Gabler AS – fagsystemet Kompas, medlemsportal, rådgivning pensjon og kapitalforvaltning
- Stacc Escali AS – portefølje- og rapporteringssystem
- Uni Micro AS – regnskap- og lønnsystem
- KPMG – ekstern revisjon
- Ernst & Young – intern revisjon

Gabler Pensjonstjenester AS er valgt som ny leverandør av aktuarterjenester fra 2023.

TKP har en ansvarsforsikring for styret og ledelse gjennom Chubb med en forsikringsdekning på inntil 100 millioner kroner. TKP har en toårig avtale om katastrofereassuransse gjennom forsikringselskapet Arch Reinsurance. Avtalen har en dekning på 100 millioner kroner per definerte katastrofe, og den begrenses til to katastrofer per kalenderår.

Antall medlemmer og pensjonister

Pensjonskassen har 14 545 aktive medlemmer. 37 860 er fratrådte medlemmer, hvorav 26 800 er uten rettighet. Det vil si at de har mindre enn tre års opptjening i bruttoordningen og mindre enn ett års opptjening i den nye påslagsordningen. Antallet medlemmer (aktive og fratrådte) har økt med 2 421 det siste året.

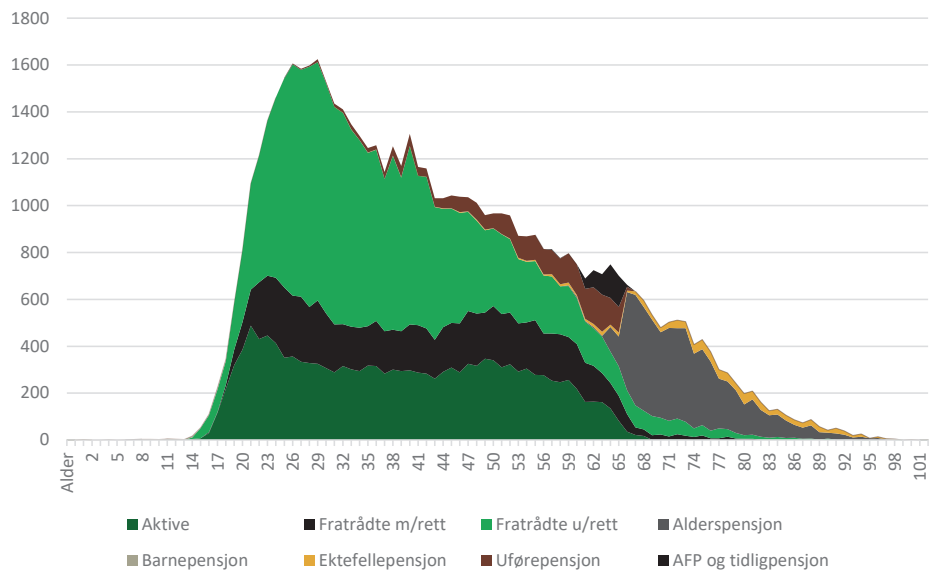
	2022	2021	2020	2019	2018
Aktive medlemmer	14 545	14 465	14 130	13 291	13 357
Fratrådte medlemmer med rettighet	11 060	9 584	7 482	6 989	6 622
Fratrådte medlemmer uten rettighet	26 800	25 935	26 415	24 920	23 545
Pensjoner	10 486	10 093	9 628	8 821	8 398
Sum	62 891	60 077	57 655	54 021	51 922

Ved utgangen av 2022 løper det totalt 10 486 pensjoner i TKP, en økning på 393 fra året før. Gruppen alderspensjonister har økt med 292, mens antallet uførepensjonerte viser en økning på 74. Antallet ektefelle- og barnpensjonister viser en samlet økning på 15. For øvrig er det en økning i antall AFP-pensjonister med 12.

	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjonister	6 343	6 051	5 738	5 146	4 779
AFP og tidligpensjonister	508	496	487	502	501
Uførepensjonister	2 662	2 588	2 448	2 263	2 253
Ektefellepensjonister	917	902	895	863	823
Barnpensjonister	56	56	60	47	42
Sum pensjoner	10 486	10 093	9 628	8 821	8 398

Figuren under viser utviklingen i antall medlemmer etter medlemsstatus og alder.

Antall medlemmer etter medlemsstatus og alder

Premieinntekter

Premiene er kjønns- og aldersnøytrale i samsvar med bestemmelser i sentral generell særavtale (SGS). Pensjonskassen tilføres premie hvert år som er tilstrekkelig til å dekke forpliktelsene i henhold til inn-gåtte forsikringsavtaler. Tabellen under viser forfalt premie de siste fem år.

	2022	2021	2020	2019	2018
Forfalt premie	1 330	1 310	836	1 001	917

Tallene er oppgitt i millioner kroner.

Premien består av arbeidstakers og arbeidsgivers innbetaling av premie. Arbeidstaker betaler to prosent av lønn. Arbeidsgivers premie består av ordinær premie, premie for ikke-forsikringsbare ytelser, refusjoner for AFP, reguleringspremie og rentegarantipremie. Premieinntektene var 1 330 millioner kroner i 2022 mot 1 310 millioner kroner i 2021.

Premieelementer	2022	2021
Medlemsinnskudd	114	109
Arbeidsgivers andel av ordinær premie	429	426
Ikke-forsikringsbare ytelser	120	65
AFP og bevilgningspensjon	98	91
Reguleringspremie	565	615
Rentegarantipremie	4	4
Samlet premie	1 330	1 310

Tallene er oppgitt i millioner kroner.

Premieøkningen var størst på ikke-forsikringsbare ytelser. Dette er engangspremie for ytelser som ikke dekkes av ordinær årspremie, og består i hovedsak av den såkalte bruttogarantien og 85-års-regelen. Bruttogarantien sikrer at samlet pensjon fra folketrygden og pensjonskassen utgjør 66

prosent for medlemmer med rettighet til dette. 85-årsregelen innebærer mulighet for inntil 3 års tidligere avgang for yrkesgrupper med særaldersgrense. Om lag 35 millioner kroner av premien til ikke-forsikringsbare ytelser skyldes at NAV har nedjustert levealderen for de som ikke har fylt 61 år i sine pensjonsberegninger. Dette medfører økte årlige pensjoner i TKP, og siden pensjonskassen ikke har nedjustert levealderen i premietariffen, medfører det krav til økt premiereserve.

Reguleringspremien dekker den økte pensjonsforpliktelsen som følge av årets økning i grunnbeløpet (G) og årets lønnsøkning. I 2022 utgjorde reguleringspremien 565 millioner kroner, mens den i 2021 utgjorde 615 millioner kroner.

Pensjonsutbetalinger

Utbetalte pensjoner utgjorde 605 millioner kroner i 2022 mot 564 millioner kroner i 2021, det vil si en økning på 7,3 prosent. Den største andelen av utbetalingen går til alders- og uførepensjonister med henholdsvis 359 og 101 millioner kroner.

	2022	2021	2020	2019	2018
Pensjonsutbetalinger	605	564	528	485	461

Tallene er oppgitt i millioner kroner.

3 Kapitalforvaltning

Mål og strategi

Formålet med kapitalforvaltningen er å oppnå best mulig avkastning over tid innenfor forsvarlige risikorammer, med tilbørlig hensyn til bærekraftperspektivet, og innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk. Det er et mål å oppnå en avkastning minimum tilsvarende den garanterte renten til medlemmene.

Pensjonskassens forvaltning har et langsiktig perspektiv, som skal sikre utbetaling av pensjon til dagens pensjonister og aktive medlemmer langt fram i tid. En god og forutsigbar avkastning er også viktig for å redusere arbeidsgivernes pensjonskostnader. Kapitalforvaltningen skal ta hensyn til utviklingen av pensjonskassens forpliktelser over tid, pensjonskassens risikobærende evne og medlemmenes interesser.

Styret vedtar årlig pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi, med rammer for hvordan pensjonskassens midler skal forvaltes. Pensjonskassen skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll over risikoer i kapitalforvaltningen. De risikoer pensjonskassen er eksponert for gjennom forvaltningen av porteføljen skal være forsvarlig sett i forhold til pensjonskassens ansvarlige kapital.

Bufferfond

Fra 1. januar 2022 ble det innført et felles kundefordelt bufferfond for pensjonsordninger i offentlig sektor. Tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond er slått sammen til et nytt bufferfond. Bufferfondet kan dekke negativt avkastningsresultat, og midler fra bufferfond kan tilføres kundene

som overskudd. Regelendringen gir bedre beskyttelse av pensjonskassens egenkapital, hvor det blant annet blir mulig å selge verdipapirer uten at det får effekt på bufferkapitalsituasjonen.

Aktivaallokering

Over tid vil valg av aktivasammensetning være avgjørende for avkastningsresultatet. Dette gjelder spesielt fordelingen mellom rentepapirer og aksjer, som i stor grad bestemmes av størrelsen på den ansvarlige kapitalen. Strategisk aksjevekt ble økt fra 24 til 30 prosent i 2021. Pensjonskassen var i stand til å opprettholde aksjeandelen gjennom 2022, til tross for et turbulent år med stor finansiell usikkerhet. Styret anslår at risikoprofilen er forsvarlig og om lag på linje med andre kommunale pensjonskasser.

TKPs aktivaallokering ved utgangen av de to siste årene vises i tabellen under.

Aktivaklasse	Prosent			
	Strategi	Ramme	2022	2021
Bank	5	1 - 10	1,8	2,9
Obligasjoner - omløp	38	30 - 50	34,5	38,1
Obligasjoner - amortisert kost	15	10 - 28	21,9	16,1
Eiendom	12	10 - 15	12,0	12,7
Aksjer, herav	30	25 - 32	29,8	30,3
Norske aksjer	5	3 - 7	5,1	5,4
Internasjonale aksjer	20	16 - 24	19,1	20,0
Private equity	5	3 - 6	5,6	4,8
Sum	100		100	100

Forvaltningskapital

Samlet forvaltningskapital var ved utgangen av 2022 18 908 millioner kroner, en økning på 106 millioner kroner fra 2021. Lav vekst i forvaltningskapitalen skyldes negativ avkastning i forvaltningen, mens premieinntektene fratrukket pensjonsutbetalinger bidro positivt.

Forvaltningskapitalen er delt i en kollektivportefølje (kundenes pensjonsmidler) og en selskapsportefølje (pensjonskassens egne midler), som utgjør hhv 90,5 og 9,5 prosent. Midlene er under felles forvaltning.

Avkastning

TKPs verdijusterte kapitalavkastning for 2022 ble -1,7 prosent, mot 8,1 prosent i 2021. Svak avkastning i internasjonale og norske børsnoterte aksjeinvesteringer er de største bidragsyterne til den negative avkastningen.

Russlands krig mot Ukraina med påfølgende økt politisk risiko sammen med svakere økonomisk vekst og høy inflasjon bidro til fall i aksjemarkedene. Oslo børs (fondsindeksen) falt 7,1 prosent, mens den globale verdensindeksen MSCI World All Country i lokal valuta falt 16 prosent. Rentenivået i Norge steg betydelig, og Norges Bank satte opp renten fra 0,5 prosent til 2,75 prosent. 3 måneders NIBOR økte fra 0,95 prosent til 3,26 prosent, og 5 års swaprente økte fra 1,87 prosent til 3,26 prosent i løpet av 2022.

TKPs globale og norske aksjeinvesteringer falt med henholdsvis 12,0 og 4,6 prosent. Avkastningen på omløpsobligasjoner ble -1,2 prosent, mens den ble 3,6 prosent for obligasjoner til amortisert kost. Verdien av eiendomsporteføljen ble redusert med 0,8 prosent mens verdien av unoterte aksjer (Private Equity) steg med 19,2 prosent. Fordelt på aktivaklassene er verdijustert avkastning i pensjonskassen de to siste årene følgende:

Aktivaklasse	Prosent	
	2022	2021
Bankinnskudd	2,0	0,7
Omløpsobligasjoner	-1,2	0,6
Obligasjoner til amortisert kost	3,6	3,7
Eiendom	-0,8	12,4
Norske aksjer	-4,6	23,7
Internasjonale aksjer	-12,0	20,2
Private equity	19,2	28,9
Verdijustert avkastning	-1,7	8,1

I et krevende verdipapirmarked anser styret at resultatet for 2022 er godt.

4 Samfunnsansvar

Samfunnsansvar handler om hvordan virksomheten påvirker mennesker, miljø og samfunn. Vårt ansvar er å utbetale riktig pensjon til rett tid til rett person. Pensjonskassen skal gi god informasjon og god service til medlemmene. Som en ansvarlig bedrift har TKP også ansvar for å forvalte pensjonsmidlene slik at de bidrar til en bærekraftig utvikling og til så lave og forutsigbare pensjonsutgifter for arbeidsgiverne som mulig, det vil si med en best mulig avkastning.

Ny lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon trådte i kraft 1.1.2023. Loven dekker kravene i den såkalte Offentliggjøringsforordningen (SFDR). Den nye loven medfører blant annet at pensjonskasser skal offentliggjøre bærekraftsrelaterte opplysninger til sine medlemmer. Pensjonskassen har publisert informasjon om hvordan retningslinjene for bærekraft er integrert i investeringsbeslutningene og om godtgjørelsesordningene eventuelt påvirker beslutningene om bærekraft i investeringene. TKP velger å etterleve kravene i artikkel 8 i offentlighetsforordningen, som innebærer at vi på nettsidene skal forklare hvordan pensjonsordningen fremmer miljømessige eller sosiale egenskaper.

TKP legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av en bærekraftig utvikling i miljømessig og samfunnmessig forstand. TKP tar bærekraftshensyn i kapitalforvaltningen i dag, men negative konsekvenser av bærekraftsvalg er ikke alene styrende for forvaltningen. Retningslinjer for ansvarlige

investeringer handler både om å bidra positivt til en bærekraftig utvikling og redusere bærekraftsrisikoen i porteføljen. Som langsiktig investor ønsker TKP å bidra til et bærekraftig lavutslippssamfunn.

I seleksjonen av forvaltere skal pensjonskassen gjøre en helhetlig vurdering av om forvalters tilnærming til ansvarlighet og bærekraft fremstår troverdig og effektiv. Både den interne forvaltningen og våre eksterne forvaltere skal jobbe i henhold til FNs Prinsipper for Ansvarlige Investeringer (PRI). TKP har som minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsadferd, slik som FNs Global Compact.

TKP stiller videre krav til transparens i porteføljen. Transparens er en forutsetning for kontroll og etterlevelse av retningslinjer for bærekraftige investeringer.

TKP følger opp at eksterne forvaltere etterlever Statens Pensjonsfond Utlands (SPUs) offisielle ekskluderingsliste.

Ved avvik fra våre retningslinjer skal pensjonskassen ta kontakt med de aktuelle forvalterne og gjøre en vurdering av konsekvens og reaksjonsform. Salg av investeringen skal gjennomføres dersom avviket er grovt og systematisk, men positiv påvirkning er normalt å foretrekke framfor salg.

TKP har en målsetning om å bidra til oppnåelse av Parisavtalens målsetning om maksimalt 1,5 grader oppvarming over førindustrielt nivå, hvilket i praksis innebærer at investeringsporteføljen skal ha netto nullutslipp senest innen 2050. For å sikre at porteføljen beveger seg i riktig retning skal TKP øke eksponeringen til selskaper godt posisjonert overfor det grønne skiftet, og gradvis redusere andelen fossil eksponering.

Foto: shutterstock.com

5 Årets resultat

TKP fikk et negativt regnskapsmessig resultat i 2022. Verdijustert avkastning ble -1,7 prosent, betydelig lavere enn den garanterte renten på 2,3 prosent. I tillegg gir resultatet for selskapsporteføljen et negativt bidrag. Resultatet for kollektiv- og selskapsporteføljen er fordelt på følgende resultat-elementer (tall i millioner kroner):

Resultatoversikt	2022	2021
Brutto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-285,4	1254,7
Til kursreguleringsfond	0,0	-854,8
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-285,4	399,9
Garanterte renter	-324,5	-310,5
Avkastningsresultat	-609,9	89,3
Samlet premie til administrasjon	57,5	57,2
Herav til administrasjonsreserve	-19,8	-21,3
Forsikringsrelaterte kostnader	-35,7	-35,9
Administrasjonsresultat	2,0	0,0
Risikoresultat	13,6	-13,1
Premie til avkastningsgaranti	3,8	3,5
Resultat av teknisk regnskap før disponering	-590,5	79,7
Avkastningsresultat overført fra bufferfond	609,8	0,0
Avkastningsresultat overført til tilleggsavsetninger	0,0	-79,3
Avkastningsresultat overført til premiefond	0,0	-7,4
Risikoresultat overført til premiefond	-6,8	0,0
Endring i levealdersjustering 2020 overført til premiefond	0,0	-82,6
Resultat kollektivporteføljen	12,5	-89,6
Resultat selskapsporteføljen	-28,4	123,4
Totalresultat før andre inntekter og kostnader	-15,8	33,8

Avkastningsresultat

Avkastningsresultatet er lik verdijustert avkastning fratrukket den årlige rentegarantien til medlemmene. Avkastningsresultatet i 2022 er på -609,9 millioner kroner. Avkastningsresultatet dekkes av bufferfondet som reduseres fra 3 409 til 2 799 millioner kroner. Etter dekningen av årets avkastningsresultat utgjør bufferfondet 19,6 prosent av premiereserven og premiefondet, og tilsvarer 8 - 9 års rentegaranti.

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er årets administrasjonsinntekter fratrukket andel til administrasjonsreserve og årets kostnader. Administrasjonsresultatet i 2022 er 2,0 millioner kroner.

TKPs totale administrasjons- og driftskostnader er 36,4 millioner kroner i 2022. Administrasjons- og driftskostnadene utgjør 0,19 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, ned fra 0,21 prosent i 2021.

Risikoresultat

Risikoresultatet viser om pensjonskassen utvikler seg forsikringsmessig som forventet. Risikoresultatet viser forskjellen i levealder, dødelighet og uførhet sammenlignet med det som er forutsatt i premietariffene som arbeidsgiver betaler. Årets premier antas å være tilstrekkelige, og i et normalår vil man som følge av marginer i tariffene oppleve risikooverskudd. Risikoresultatet vil svinge fra år til år.

I 2022 fikk pensjonskassen et risikoresultat på 13,6 millioner kroner. Risikoresultatet er positivt på alle tre risikoelementer (død, overlevelse og uførhet). Av risikoresultatet overføres lovens maksimum 6,8 millioner kroner til risikoutjevningfondet, og samme beløp overføres til kundenes premiefond.

Pensjonsforpliktelser og avsetning til premiereserve

Brutto premiereserve har økt fra 12 825 millioner kroner ved utgangen av 2021 til 13 807 millioner kroner ved utgangen av 2022, det vil si en avsetning i det forsikringstekniske regnskapet på 982 millioner kroner. Gjennomsnittlig garantert rente ved utgangen av 2022 er 2,30 prosent.

I brutto premiereserve inngår erstatningsavsetningen med 152 millioner kroner (1,1 prosent av netto premiereserve) som vurderes til å være tilstrekkelig. Erstatningsavsetningen, som er uendret fra 2021, gjelder både inntrådte, ikke rapporterte erstatningsmessige hendelser og rapporterte, ikke oppgjorte erstatningsmessige hendelser. Administrasjonsreserven inngår også i brutto premiereserve med 398 millioner kroner, lik 3,0 prosent av premiereserven. Det vil si samme prosentvise nivå som ved utgangen av 2021. Administrasjonsreserven vurderes å være tilstrekkelig. Administrasjonsreserven er ment å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom kassen skulle avvikles.

Premiefond

Ved utgangen av året er samlet premiefond på 462,0 millioner kroner, en reduksjon på 282,5 millioner kroner fra året før. Premiefondet er i 2022 tilført renter med 12,7 millioner kroner og 11,8 millioner kroner som følge av avregning av reguleringspremie og andel av risikoresultatet. Avregning av ikke-forsikringsbare ytelser er belastet premiefondet med 45,8 millioner kroner. Arbeidsgiverne har dekket en betydelig del av årets premie ved bruk av premiefondet. Trondheim kommunes andel av premiefondet er 445,2 millioner kroner, resten tilhører øvrige arbeidsgivere.

Tilførsel av egenkapital

TKP tilføres årlig egenkapital fra arbeidsgiverne. Den årlige egenkapitaltilførselen utgjør 0,47 prosent av TKPs samlede premiereserve. For 2022 utgjør dette 61,1 millioner kroner.

Rentegarantipremien kan variere betydelig avhengig av størrelsen på relevant bufferkapital, rentenivå og aktivasammensetning. Dette medfører at en betydelig del av markedsrisikoen på plasseringene i verdipapirmarkedet og renterisikoen på forpliktelsene er overført til arbeidsgiverne.

Supplerende kapital

Finanstilsynet har godkjent ikke innbetalt egenkapitalinnskudd som supplerende kapital. Den supplerende kapitalen utgjør 2,5 prosent av premiereserven som gjelder Trondheim kommune, og utgjør 300 millioner kroner ved årsskiftet. Den supplerende kapitalen kan medregnes som ansvarlig kapital i kapitalgruppe 2 sammen med ansvarlig lån og risikoutjevningfondet. Tillatelsen gjelder i fire år fra godkjenning 17. oktober 2022.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra drift av pensjonsvirksomheten utgjorde 390 millioner kroner, kontantstrømmene fra finansielle eiendeler er -641 millioner kroner, og kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter 57 millioner kroner. Bankinnskudd ble redusert fra 535 millioner kroner til 341 millioner kroner i løpet av 2022.

6 Disponering av årets resultat

Årets totalresultat (etter andre inntekter og kostnader) utgjør -18,7 millioner kroner, og dekkes av opptjent egenkapital.

7 Risikostyring, internkontroll og finansiell soliditet

Pensjonskassen forvalter betydelig midler og har forpliktelser om utbetaling av pensjoner langt inn i fremtiden. God kontroll og styring av risiko er derfor en forutsetning for at pensjonskassen over tid skal oppnå tilfredsstillende avkastning og sikre utbetaling av pensjon til medlemmene.

Innføring av nytt tjenstepensjonsdirektiv i norsk rett (IORP II) styrker kravet til uavhengige kontrollfunksjoner og oppfølging av risiko. TKP har gjennom 2022 etablert to nye kontrollfunksjoner, - risikostyringsfunksjonen og aktuarfunksjonen. Internkontrollfunksjonen ble opprettet allerede i 2016.

Styret la i 2022 betydelig vekt på arbeidet med egenvurdering av pensjonskassens risiko og kapitalbehov. Det er utarbeidet en risikorapport som dekker alle vesentlige typer risiko pensjonskassen er utsatt for. Utarbeidelsen skal sikre betryggende styring og kontroll og samtidig øke bevisstgjøringen av risiko. Som en del av vurderingene av pensjonskassens soliditet og utnyttelse av risikobærende evne har pensjonskassen benyttet sensitivitetsanalyser. Dette har også vært en del av dialogen med Trondheim kommune.

Styret vedtar årlig strategier for kapitalforvaltningen, likviditeten og forsikringsområdet sammen med overordnet strategi. Strategiene gir rammer for hvor mye risiko pensjonskassen kan ta innenfor ulike områder og gir dermed uttrykk for styrets risikovilje. De viktigste risikoene omtales under.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen i pensjonskassen er hovedsakelig knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien på kort og lang sikt. Dette stiller krav til at kapitalen investeres i verdipapirer og andre eiendeler med akseptabel avkastning til akseptabel risiko.

Kapitalforvaltningsstrategien gir rammer for aktivaallokering, kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko med mer.

Målet er å oppnå en høyest mulig avkastning samtidig som den risikobærende evnen opprettholdes. Den finansielle risikoen må fortløpende avpasses pensjonskassens soliditet.

TKPs styre går årlig gjennom strategien for kapitalforvaltningen, med sikte på å ha en hensiktsmessig fordeling på aktivaklasser og sektorer. Strategien søker å utnytte at aktivaklassene ofte svinger i utakt, slik at det kan oppnås høyere totalavkastning til begrenset risiko.

Spesielt viktig for TKP er den markedsrisiko porteføljen er eksponert for. Markedsrisiko er risikoen for at pensjonskassens verdier reduseres som følge av en uventet og ugunstig markedsbevegelse. Det kan være betydelig fall i aksjemarkedet, valutakurstap, kurstap i renteporteføljen eller fall i eiendoms-markedet. Kapitalforvaltningsstrategien, og derigjennom markedsrisikoen, er tilpasset den risiko-toleransen TKP har.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risikoen for at utbetalingene til pensjon blir større enn hva det er tatt høyde for ved innbetaling av pensjonspremie. Dette kan oppstå ved at faktisk levealder, dødelighet og uførhet utvikler seg annerledes enn forutsatt i premietariffen.

Forsikringsrisikoen begrenses ved at premietariffen og premiereserven fastsettes basert på et kvalitativt godt datagrunnlag og ved god risikostyring. Risikoresultatet må følges over tid for å identifisere endringer og ta inn endrede forutsetninger i premietariffen.

I tillegg har pensjonskassen inngått avtale om katastrofereassuransse.

Risikostyring og solvenskapitaldekning (SKD)

Pensjonskassen ønsker å oppnå høyest mulig avkastning innenfor rammen av forsvarlig risiko. Evnen til å ta risiko avhenger av hvor mye ansvarlig kapital pensjonskassen har.

TKP foretar beregninger av solvenskapitaldekningen i samsvar med det forenklede solvenskapitalkravet. TKPs soliditetskapital er relativt god ved utgangen av 2022, og gir akseptabel handlefrihet i kapitalforvaltningen. Dette til tross for negativ avkastning og redusert ansvarlig kapital i 2022. TKPs kapitaldekning ved utgangen av de to siste årene er:

Solvenskapitaldekning	2022	2021
Markedsrisiko	3 233	3 733
Livsforsikringsrisiko	783	791
Motpartsrisiko	27	39
Diversifiseringseffekter	-523	-547
Kapitalkrav før operasjonell risiko	3 520	4 016
Operasjonell risiko	72	72
Justering utsatt skatt	-539	-613
Forenklet solvenskapitalkrav	3 053	3 475
Ansvarlig kapital	5 363	5 767
Solvenskapitaldekning	176 %	166 %

Tallene er oppgitt i millioner kroner.

Solvenskapitaldekningen er 176 prosent ved årsskiftet, mot 166 prosent ved utgangen av 2021. Det er altså en økning i SKD til tross for redusert bufferfond og lavere ansvarlig kapital. Dette skyldes lavere solvenskapitalkrav som følge av lavere kapitalkrav for aksjer som er en del av markedsrisikoen. Kapitalkravet for aksjer er lavere fordi den såkalte stressfaktoren på aksjer er redusert. Styret vurderer solvenskapitaldekningen som akseptabel og i samsvar med målsettingen i kapitalforvaltningsstrategien.

Solvensmarginkapitalen har økt betydelig i 2022 som følge av at 50 prosent av bufferfondet teller som solvensmarginkapital. Solvensmarginkravet har også økt som følge av at bufferfondet inngår i brutto forsikringsfond samt vekst i premiereserven. Solvensmargindekningen utgjør 465 prosent ved utgangen av 2022 mot 348 prosent ved forrige årsskifte.

Internkontroll

Internkontrollen i pensjonskassen innebærer identifisering, styring, overvåkning og rapportering av selskapets risiko innenfor alle virksomhetsområder. Hvert virksomhetsområde vurderer sannsynlighet og konsekvens for at ulike hendelser kan inntreffe. På bakgrunn av funn planlegges relevante tiltak for å redusere sannsynligheten for at en hendelse inntreffer eller reduserer konsekvensen av at en hendelse inntreffer.

Internrevisjonen foretar uavhengige vurderinger og tester av vesentlige finansielle, forsikringsmessige og operasjonelle risikoer i driften av pensjonskassen. Pensjonskassens internkontroll ble vurdert som tilfredsstillende i 2022.

Personvern

Pensjonskassen behandler personopplysninger, herunder informasjon som klassifiseres som sensitiv. TKP har som mål å trygge behandlingen av personopplysninger gjennom å sikre konfidensialitet, men samtidig opprettholde tilgjengelighet ved saksbehandling. Behandlingen må til enhver tid oppfylle krav i Lov om behandling av personopplysninger. Dette gjelder både behandling av personopplysninger ved intern saksbehandling og der vi benytter eksterne leverandører. TKP har databehandleravtale med alle eksterne leverandører der dette er aktuelt.

I 2022 hadde vi to tilfeller av brudd på behandling av personopplysninger. Det ene bruddet medførte at sensitive opplysninger kom på avveie og ble meldt til Datatilsynet. I etterkant er interne rutiner gjennomgått og endret. Blant annet erstatter digitale systemer manuell behandling av sensitive opplysninger i noen arbeidsprosesser. Endringen reduserer risikoen for at en tilsvarende hendelse skal skje igjen.

Styret er tilfreds med nye rutiner som bedrer håndteringen av sensitive opplysninger.

8 Fremtidsutsikter

God risikostyring og god soliditet er avgjørende for pensjonskassen. Styret vurderer pensjonskassens risikobærende evne som tilstrekkelig til å forvalte pensjonskassens midler innenfor den vedtatte strategien. Styret legger vekt på at pensjonskassen skal forvalte sine midler slik at soliditeten opprettholdes også i fremtiden. Pensjonskassen skal på den ene siden være posisjonert for å få med seg en eventuell oppgang i aksjemarkedet, men samtidig ha en eksponering som tåler et ytterligere markedsfall.

Til tross for redusert ansvarlig kapital i 2022, mener styret at soliditeten i pensjonskassen er tilfredsstillende. Sensitiviteten ved en eventuell videre nedgang i aksjemarkedet er høyere enn i fjor, men fortsatt på et akseptabelt nivå.

Det har ikke vært behov for å iverksette tiltak for å styrke solvenskapitaldekningen. Grunnlaget for fortsatt drift er derfor til stede.

Styret er opptatt av at kapitalforvaltningen fortsatt skal ha en moderat risikoprofil.

Russlands invasjon av Ukraina preget hele 2022. Styret forventer at den geopolitiske usikkerheten vil fortsette i 2023. Den svakere økonomiske veksten og høy inflasjon vil nok også sette en demper for fremtidsutsiktene på kort og mellomlang sikt.

Styret forventer økt søkelys på bærekraftige investeringer i årene som kommer. Ikraftttredelse av ny lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon krever mer rapportering, og dermed større bevissthet om i hvilken grad pensjonskassen fremmer miljømessige eller sosiale egenskaper.

Pensjonskassen vil i årene fremover stå overfor flere risikofaktorer – både finansielt og operasjonelt. Beredskapsarbeid vil stå sentralt og det vil være viktig å ha gode og sikre digitale løsninger. TKP tar IT-sikkerhet på alvor og i 2022 har alle ansatte gjennomført kurset Nasjonal Sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Bevisstgjøring og opplæring innen IT-sikkerhet vil være et viktig tema framover. Lovverket for pensjonskasser blir stadig utvidet med sterkere krav til risikovurderinger og dokumentasjon. Dette vil kreve både ressurser og kompetanse i årene som kommer.

Ny offentlig tjenestepensjon gjelder for alle som er født i 1963 eller senere. I 2025 vil de første med opptjening i ny ordning bli pensjonister. Det er fortsatt flere forhold knyttet til ny offentlig tjenestepensjon som ikke er avklart, og som krever ytterligere forhandlinger mellom avtalepartene i offentlig sektor. Det foreligger nå et høringsutkast til ny avtalefestet pensjon (AFP) i offentlig sektor. Regler for særaldersgrenser og overgang fra uførepensjon til alderspensjon er fortsatt uavklart. Når nye regler er på plass vil det sannsynligvis medføre ytterligere behov for systemutvikling, utvidet informasjonsutveksling med andre pensjonskasser, oppdatering av intern kompetanse og god informasjon til medlemmene.

Styret er fornøyd med at TKP yter sine kunder et kvalitativt godt tilbud, og at administrasjonen kontinuerlig arbeider med dette som mål. Styret takker alle medarbeidere for god innsats i 2022. På samme måte takker styret og administrasjonen Trondheim kommune og alle andre kunder og samarbeidspartnere for et meget godt samarbeid i året som gikk.

Trondheim, 27.3.2023

Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik

Kjersti Aas

Ferhat Güven

Sonia Tangen

Roger Mogseth

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP (1 000 kr)				
Note		TEKNISK REGNSKAP	2022	2021
	1.	Premieinntekter		
20		1.1. Forfalte premier, brutto	1 329 894	1 309 627
		1.2. Avgitte gjenforsikringspremier	(196)	(192)
16		1.3. Overføring av premiereserve fra andre forsikrings- og pensjonsforetak	0	0
		Sum premieinntekter for egen regning	1 329 698	1 309 435
	2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
		2.1. Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak mv.	0	0
		2.2. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	340 886	278 435
23		2.3. Netto driftsinntekt fra eiendom	20 068	19 267
		2.4. Verdiendringer på investeringer	(645 441)	857 520
		2.5. Realisert gevinst og tap på investeringer	(900)	99 490
1		Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	(285 388)	1 254 711
	5.	Pensjoner mv.		
		5.1. Utbetalte pensjoner mv.		
7		5.1.1. Brutto	(605 137)	(563 608)
16		5.3. Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre	0	0
		Sum pensjoner mv.	(605 137)	(563 608)
8	6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses – kontraktsfastsatte forpliktelses		
		6.1. Endring i premiereserve mv.		
		6.1.1. Til premiereserve, brutto	(981 238)	(1 012 821)
15,16		6.2. Endring i tilleggsavsetninger	0	(79 268)
15		6.3. Endring i kursreguleringsfond	0	(854 823)
		6.4. Endring i bufferfond	609 811	0
		6.5. Endring i premiefond	(12 713)	(99 947)
16		6.6. Overføring av tilleggsavsetninger og bufferfond fra andre	0	0
		Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses – kontraktsfastsatte forpliktelses	(384 140)	(2 046 859)
	8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelses		
8,15		8.1. Overskudd på avkastningsresultatet	0	(7 380)
8,15		8.2. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	(6 814)	0
		Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelses	(6 814)	(7 380)
11,12	9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader		
		9.1. Forvaltningskostnader	(6 814)	(7 855)
13		9.2. Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	(28 884)	(28 022)
15		Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	(35 698)	(35 877)
15	11.	Resultat av teknisk regnskap	12 521	(89 578)

Note	IKKE-TEKNISK REGNSKAP	2022	2021
	12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
	12.1. Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak mv.	0	0
	12.2. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	35 547	28 888
23	12.3. Netto driftsinntekt fra eiendom	2 088	1 999
	12.4. Verdiendringer på investeringer	(67 163)	88 970
	12.5. Realisert gevinst og tap på investeringer	(94)	10 322
1	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	(29 621)	130 180
	14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
11,12	14.1. Forvaltningskostnader	(709)	(815)
13,28	14.2. Andre kostnader (formuesskatt og renter ansvarlig lån)	1 978	(5 959)
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	1 269	(6 774)
	15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	(28 352)	123 406
	16. Resultat før skattekostnader	(15 831)	33 828
14	17. Skattekostnader	0	0
	18. Resultat før andre inntekter og kostnader	(15 831)	33 828
	19. Andre inntekter og kostnader		
11	19.1.2. Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger for ansatte	(2 880)	(4 808)
	20. TOTALRESULTAT	(18 711)	29 020
	Disponering:		
	(Til) fra risikoutjevningfond	(6 763)	91 524
	(Til) opptjent egenkapital	(41 648)	(30 582)
	(Til) fra opptjent egenkapital - urealiserte kursgevinster på verdipapirer	67 121	(89 961)
	Sum disponeringer	18 711	(29 020)

BALANSE (1 000 kr)						
Note	EIENDELER			31.12.2022	31.12.2021	
	EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN					
	2.	Investeringer				
	2.1.	Bygninger og andre faste eiendommer				
23		Investeringseiendommer			32 550	33 567
	2.2.	Datterforetak, tilknyttede foretak mv.				
		Fordringer på tilknyttede foretak			0	0
	2.3.	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
24		Investeringer som holdes til forfall			304 255	175 938
26		Utlån og fordringer			92 171	110 264
22	2.4.	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi				
4		Aksjer og andeler			719 226	724 090
5, 25		Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			623 780	674 979
3		Utlån og fordringer			38 214	53 310
27		Finansielle derivater			136	0
		Sum investeringer i selskapsporteføljen			1 810 331	1 772 147
	3.	Fordringer				
2	3.1.	Fordringer knyttet til premieinntekter			648	900
13	3.2.	Andre fordringer			4 300	0
		Sum fordringer			4 948	900
		Sum eiendeler i selskapsporteføljen			1 815 279	1 773 047
	EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE					
	6.	Investeringer i kollektivporteføljen				
	6.1.	Bygninger og andre faste eiendommer				
23		Investeringseiendommer			307 218	322 392
	6.2.	Datterforetak, tilknyttede foretak mv.				
		Fordringer på tilknyttede foretak			0	0
	6.3.	Finansielle eiendeler som måles til til amortisert kost				
24		Investeringer som holdes til forfall			2 871 687	1 689 786
2, 26		Utlån og fordringer			876 059	1 067 671
22	6.4.	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi				
4		Aksjer og andeler			6 788 353	6 954 485
5, 25		Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			5 887 490	6 482 801
3		Utlån og fordringer			360 679	512 017
27		Finansielle derivater			1 281	0
		Sum investeringer i kollektivporteføljen			17 092 767	17 029 151
		Sum eiendeler i kundeporteføljene			17 092 767	17 029 151
		SUM EIENDELER			18 908 046	18 802 199

Note	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		31.12.2022	31.12.2021
10, 30	10.	Innskutt egenkapital		
		Innskutt egenkapital	1 360 423	1 299 327
		Sum innskutt egenkapital	1 360 423	1 299 327
	11.	Opptjent egenkapital		
	11.1.	Risikoutjevningfond	9 764	3 001
	11.2.	Annen opptjent egenkapital		
		Realisert opptjent egenkapital	151 140	109 493
		Urealiserte gevinster på verdipapirer	185 675	252 796
		Sum opptjent egenkapital	346 580	365 291
	12.	Ansvarlig lånekapital mv.		
28	12.1.	Evigvarende ansvarlig lånekapital	100 575	100 575
		Sum ansvarlig lånekapital mv.	100 575	100 575
8, 9	13.	Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		
	13.1.	Premiereserve	13 806 686	12 825 448
	13.2.	Tilleggsavsetninger	0	980 973
	13.3.	Kursreguleringsfond	0	2 427 969
	13.4.	Bufferfond	2 799 131	0
	13.5.	Premiefond	462 005	744 459
		Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	17 067 823	16 978 849
	15.	Avsetninger for forpliktelser		
11	15.1.	Pensjonsforpliktelser og lignende	13 471	11 156
13,14	15.2.	Forpliktelser ved skatt	0	1 950
		Sum avsetninger for forpliktelser	13 471	13 106
	16.	Forpliktelser		
27	16.1.	Finansielle derivater	0	27 243
6	16.3.	Andre forpliktelser	19 174	17 808
		Sum forpliktelser	19 174	45 051
		SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	18 908 046	18 802 199
17		POSTER UTENOM BALANSEN		

Trondheim, 27.3.2023

Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik

Kjersti Aas

Ferhat Güven

Sonia Tangen

Roger Mogseth

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL (1 000 KR)

	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Total egenkapital *
		Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Urealiserte gevinster	
Egenkapital 31.12.2020	1 243 225	94 525	78 911	162 835	1 579 496
Kjernekapitalinnskudd 2021	56 102	0	0	0	56 102
Årets resultat 2021	0	(91 524)	30 582	89 961	29 020
Egenkapital 31.12.2021	1 299 327	3 001	109 493	252 796	1 664 618
Kjernekapitalinnskudd 2022	61 096	0	0	0	61 096
Årets resultat 2022	0	6 763	41 648	(67 121)	(18 710)
Egenkapital 31.12.2022	1 360 423	9 764	151 141	185 675	1 707 004

* Inkl. risikoutjevningfond som er bundne midler

KONTANTSTRØMOPPSTILLING (1 000 KR)**2022****2021****KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:**

Innbetalte premier/premiefondsmidler	1 030 742	1 009 186
Utbetalte pensjoner	(604 380)	(562 196)
Utbetalinger til andre leverandører av varer og tjenester, skatter	(16 507)	(16 703)
Utbetalinger til ansatte, arbeidsgiveravgift m.v.	(20 068)	(21 240)
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	389 787	409 047

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIELLE EIENDELER:

Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	193 569	490 741
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	(466 786)	(1 290 156)
Innbetaling ved innfrielse og salg av obligasjoner, sertifikater m.v	2 570 632	1 142 276
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v	(3 228 041)	(1 707 650)
Innbetaling (utbetaling) ved realisasjon av finansielle derivater	(67 004)	47 691
Innbetalinger fra bygninger	22 156	21 266
Innbetaling av renter	245 793	220 364
Innbetaling av utbytte	88 656	79 088
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	(641 025)	(996 380)

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:

Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	(4 200)	(4 200)
Innbetaling av kjernekapitalinnskudd	61 053	56 102
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	56 853	51 902
Netto endring i kasse og bank	(194 385)	(535 431)
Beholdning kasse og bank pr. 01.01.	534 904	1 070 335
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	340 519	534 904

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Nedenfor følger en beskrivelse av rammeverk, regnskapsprinsipper, oppstillinger og opplysninger som er benyttet i årsregnskapet for 2022. Det bekreftes at disse anses å være i samsvar med regnskapslovens overordnede kvalitative krav til rettvise bilde.

Rammeverk

Årsregnskapet er avlagt i henhold til Lov om årsregnskap og Forskrift om årsregnskap for pensjonskasser av 20. desember 2011. Årsregnskapsforskriften er tilpasset de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS). Ettersom pensjonskassen ikke inngår i et IFRS-konsern har pensjonskassen en utvidet adgang til å fravike måle- og innregningsregler i IFRS, jf. årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak § 3-1.

De sentrale IFRS-standardene som er gjeldende for pensjonskassen er:

- IAS 19: Ytelser til ansatte
- IAS 39: Finansielle instrumenter – innregning og måling
- IAS 40: Investeringseiendom
- IFRS 13: Måling av virkelig verdi

Oppstillingsplan og innhold i resultat og balanse

Resultatregnskapet består av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap viser hvordan årets virksomhet fremstår basert på kontraktene med forsikringstakerne, herunder forhåndsutskrevne premier og avkastningsgaranti. I teknisk regnskap inngår elementene avkastningsresultat, risikoresultat og administrasjonsresultat. I tillegg inngår tilordningen eller dekingen av resultat-elementene overfor kundene. Ikke-teknisk resultat viser i hovedsak avkastningen av pensjonskassens midler (selskapsporteføljen) og kostnadene med forvaltningen.

I kollektiv ytelsespensjon er prinsippene for tilordning følgende: Positivt avkastningsresultat (verdijustert avkastning utover den gjennomsnittlige garanterte renten) går til kundene. Likeså går positivt risikoresultat, etter eventuelt tilføring til risikoutjevningfond (maksimum 50 prosent), til kundene. Administrasjonsresultatet, eventuelt negativt risikoresultat som ikke dekkes av risikoutjevningfond, og negativt avkastningsresultat som ikke dekkes av bufferfondet, tilfaller eller dekkes i sin helhet av pensjonskassen. Sammen med rentegarantipremie, avkastning på selskapsporteføljen og skatt mv., utgjør dette regnskapets totalresultat.

I tråd med Forsikringsvirksomhetsloven er pensjonskassens forvaltningskapital delt i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen er den delen av forvaltningskapitalen som består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktsfaste forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene.

Forvaltning og regnskapsføring av finansaktiva

Pensjonskassen forvalter kundemidlene og selskapsmidlene i samme finansportefølje. Avkastningen i finansporteføljen er fordelt etter den forholdsmessige andelen mellom forsikringstekniske avsetninger inklusive risikoutjevningfondet (kollektivporteføljen) og pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen). Beregningene gjøres kvartalsvis for å sikre at kapitalbevegelser og bevegelser i forsikringstekniske avsetninger ved flytting blir hensyntatt i fordeling av avkastning.

Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer ikke forvaltningskostnader i fondsandeler. Dette skyldes at bokførte inntekter fra investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, det vil si etter fradrag for forvaltningskostnader. Finanstilsynet mener at forvaltningshonorar i fond skal bruttoføres og inkluderes i premietariffen for administrasjonskostnader, og ikke redusere avkastningsresultatet. Finansdepartementet har kommet til at Finanstilsynet ikke har rettslig grunnlag i forsikringsvirksomhetsloven til å pålegge bruttoføring, og nettoføring er dermed en opsjon. Finansdepartementet har bedt Finanstilsynet om å vurdere eventuelle regelendringer.

Pensjonskassen har tatt i bruk finansielle derivater i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater benyttes utelukkende for å redusere eller avdekke valutarisiko, jf. forskrift om pensjonsforetak § 20.

Finansielle eiendeler

Årsregnskapsforskriftens § 3-3 spesifiserer at finansielle instrumenter skal måles og innregnes i samsvar med IAS 39. I overensstemmelse med IAS 39 - Finansielle instrumenter: Innregning og måling, klassifiseres finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

En finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet er en finansiell eiendel som enten:

1. Er klassifisert som holdt for omsetning eller,
2. Ved førstegangsinnregning er øremerket av foretaket til virkelig verdi over resultatet

Med mindre en finansiell eiendel er et derivat stiller IAS 39.9 visse krav for å kunne klassifisere en finansiell eiendel som holdt for omsetning ("trading"). Pensjonskassen har vurdert at dagens handel med verdipapirer ikke utgjør "trading" slik IAS 39.9 definerer begrepet.

IAS 39.9 åpner for regnskapsføring av en finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet dersom den finansielle eiendelen, når den førstegangsinnregnes, øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet ("fair value option").

Pensjonskassen vurderer alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, i samsvar med virkelig verdi opsjonen, dersom det ved innregning ikke er besluttet annet. IAS 39.9 angir vilkårene for bruk av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlaget for bruk av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har vedtatt en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i forskrift om pensjonsforetak. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med strategien og verdsettes til virkelig verdi gjennom rapportering av verdjustert avkastning. Videre rapporteres jevnlig porteføljens utvikling målt mot bufferkapital. Internt skjer den løpende oppfølging av verdipapirplasseringer basert på utvikling i virkelig verdi, og det er her et nært samarbeid mellom ledelsen og styret. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for bruk av virkelig verdi opsjonen er til stede.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Slike investeringer regnskapsføres til amortisert kost basert på effektiv rentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

I samsvar med behovet for mest mulig stabilt avkastningselement, består en vesentlig del av pensjonskassens investeringsportefølje av finansielle instrumenter (obligasjoner) med en fastsatt og langvarig kontantstrøm. Denne delen har pensjonskassen en positiv intensjon og evne til å holde til forfall, og er dermed kategorisert som Hold-til-forfall. Disse papirene vurderes til anskaffelseskost med tillegg eller fradrag for over- eller underkurs. Over- eller underkursen amortiseres over resterende løpetid, eller eventuelt til første rentereguleringstidspunkt, etter effektiv rentemetode. Over- eller underkurs resultatføres som verdiendringer på investeringer.

Utlån og fordringer (herunder obligasjoner med pant til amortisert kost)

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer - med unntak av instrumenter som pensjonskassen har klassifisert til virkelig verdi over resultatet eller tilgjengelig for salg. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinnregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode.

Obligasjonene er kategorisert som utlån og fordringer siden de ikke handles i et aktivt marked. Disse papirene vurderes til anskaffelseskost med tillegg eller fradrag for over-/underkurs. Over- eller underkursen amortiseres over resterende løpetid, eller eventuelt til første rentereguleringstidspunkt, etter effektiv rentemetode. Over-/underkurs resultatføres som verdiendringer på investeringer.

Nedskrivning av utlån og fordringer gjennomføres over resultatet dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Eksempler på objektive indikasjoner kan være:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin

Premiefordringer og andre fordringer (herunder bankplasseringer) er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelig for salg eller som ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Utgangspunktet etter IAS 39 er at finansielle eiendeler tilgjengelig for salg verdimåles til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, jf. årsregnskapsforskriftens oppstillingsplan.

Pensjonskassen har ikke klassifisert finansielle eiendeler som tilgjengelig for salg.

Innføring av IFRS 9 om finansielle instrumenter fra 1. januar 2023

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter IAS 39, og ble gjort gjeldende for pensjonskasser fra 1. januar 2023. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling (verdsettelse) av finansielle eiendeler inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall (Expected Credit Loss model – ECL). Finansdepartementet har fastsatt forskriftsregler som viderefører og utvider pensjonsleverandørenes adgang til bruk av amortisert kost.

For rentebærende papirer som måles til amortisert kost skal tapsavsetninger i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Ved førstegangsinnregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Foreløpige beregninger indikerer at forventet tap på investeringer som holdes til forfall utgjør om lag 5 million kroner. Dette utgjør om lag 0,2 prosent av verdien av post 2.3.1 og 6.3.1 i balansen pr. 31.12.2022. Tilsvarende utgjør forventet tap på utlån og fordringer (obligasjoner med pant i fast eiendom) til amortisert kost ca. 1 million kroner, som utgjør om lag 0,1 prosent av verdien av post 2.3.2 og 6.3.2 i balansen pr. 31.12.2022. De foreløpige beregningene indikerer dermed behov for om lag 6 millioner kroner i tapsavsetning ved overgang til IFRS 9 pr. 1.1.2023. Denne avsetningen vil bli ført direkte mot egenkapitalen, og ikke over resultatet i 2023, siden det er en endring i regnskapsprinsipp.

Forsikringsmessige avsetninger

Premiereserven er den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningstidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

For dødelighet og sivilstandselementer benyttes det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013, fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge frem til 31.12.2020. Ny dødelighetstariff K2021_KLP ble innført fra 31.12.2020. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

Fra 1. januar 2015 benyttes uføretariffen (KFSU2015) basert på uføreeerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

I premiereserven er det inkludert avsetning for administrasjonsreserve. Fra og med utgangen av 2018 utgjør administrasjonsreserven 3,0 prosent av premiereserven.

Det er foretatt en egen erstatningsavsetning for inntrufne forsikringstilfeller som ennå ikke er oppgjort (inkl. karensavsetning for uførerisiko), såkalte IBNR/RBNS-avsetninger. Avsetningen utgjør om lag 1,1 prosent av premiereserven ved utgangen av 2022, og vurderes til å være tilstrekkelig.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 prosent av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital, men henføres til kollektivporteføljen.

Premier og refusjoner for avtalefestet pensjon (AFP)

Pensjonskassens styre fastsetter årlig den forsikringsteknisk beregnede premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra aktuar. Premien består av den såkalte normalpremien, premie for administrasjon samt tilskudd til "ikke-forsikringsbare ytelser" (avgang etter 85-års regelen, brutto-garanti m.v.) I tillegg fastsettes en premie for at pensjonskassen garanterer beregningsgrunnlagets gjennomsnittlige rente (rentegarantipremie). Reguleringspremien dekker oppreguleringen i løpet av året av opptjente pensjonsrettigheter og løpende pensjoner som følge av lønnsvekst og økningen i folketrygdens grunnbeløp (G). Den foreløpige reguleringspremien faktureres medio regnskapsåret, og endelig avregning mot arbeidsgiverne foretas året etter.

Avtalefestet pensjon (AFP) for personer mellom 62 og 65 år i henhold til sentral generell særavtale (SGS 2020), er ikke en forsikret ytelse. Pensjonskassen administrerer ordningen, og de respektive arbeidsgiverne refunderer løpende de faktiske utbetalingene. AFP etter fylte 65 år er en 100 prosent utjevningssystem for arbeidsgivere med aktive medlemmer i pensjonsordningen, jf. SGS 2020 og forsikringsvilkårene. Arbeidsgiverne refunderer dermed alle faktiske utbetalinger til AFP mellom 62 og 67 år.

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som er opptjent i året. Avgitt (betalt) gjenforsikringspremie vises som egen linje i resultatregnskapet.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen er ytelsesbasert i henhold til SGS 2020. Den tilfredsstillende kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Årets pensjonskostnad tilsvarer betalt arbeidsgiverpremie, korrigert for estimert endring i påløpt forpliktelse med fradrag for den tilordnede andelen av TKPs totale forsikringsfond, beregnet etter IAS 19 om ytelser til ansatte. I den påløpte forpliktelsen inngår fremtidige AFP-ytelser. Det er videre gjort påslag for arbeidsgiveravgift.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som for livsforsikringsselskaper. Formuesskatt til staten utgjør 0,25 prosent av ligningsmessig nettoformue. Skattemessig resultat fremkommer etter at det tas hensyn til permanente forskjeller og endring i midlertidige forskjeller mellom finans- og skatteregnskap.

Skattlegging av inntekter og kostnader knyttet til eiendeler i kollektivporteføljen foretas i samsvar med regnskapslovgivningen. Dette gjelder også investeringer i deltakerlignede selskaper. At skattlegging følger regnskap innebærer bl.a. at verdiendringer på finansielle omløpsmidler tilhørende kollektivporteføljen ikke skal tilbakeføres for skatteformål. Avsetninger til risikoutjevningfondet er ikke fradragsberettiget. Som følge av endrede skatteregler fra 2018 kommer risikoutjevningfondet ved utgangen av 2017 til beskatning senest ved virksomhetens opphør.

Inntekter og kostnader knyttet til selskapsporteføljen skattlegges etter ordinære skatteregler. Fritaksmetoden gjelder kun for aksjer mv. innenfor EU/EØS-området som inngår i selskapsporteføljen. Fritaksmodellen innebærer skattefritak for opptjente inntekter fra aksjegevinster og -utbytte, men på den annen side ikke fradragsrett for aksjetap.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Alle tallene i regnskap og noter er presentert i hele tusen kroner dersom ikke annet er angitt.

Note 1 – Kapitalavkastning

	2022	2021	2020	2019	2018
Resultatført avkastning	-1,66 %	2,85 %	2,74 %	3,66 %	1,95 %
Verdijustert avkastning	-1,66 %	8,06 %	5,47 %	7,07 %	1,42 %

TKP har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen. Avkastningen for kollektiv- og selskapsporteføljen er dermed identisk, og er beregnet etter Modifisert Dietz. Som følge av innføring av bufferfond for offentlige pensjonskasser, er resultatført avkastning lik verdijustert avkastning fra 2022. Verdijustert avkastning er eksklusive endringer i markedsverdi for investeringer til amortisert kost. Avkastningen på investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, dvs. etter fradrag for forvaltningskostnader.

Note 2 - Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for

	Premiefordringer	
	2022	2021
Trondheim kommune	5 341	8 344
Andre arbeidsgivere	1 420	1 203
Sum	6 761	9 547
Herav selskapsporteføljen	648	900
Herav kollektivporteføljen	6 113	8 646

Det er ikke investert i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for verken i 2022 eller 2021.

Note 3 - Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi

	Selskapsportefølje		Kollektivportefølje	
	2022	2021	2022	2021
Bank	32 622	50 441	307 898	484 463
Utlån	5 592	2 869	52 781	27 554
Sum	38 214	53 310	360 679	512 017

Note 4 - Aksjer og andeler

Fellesportefølje	Kostpris	Balanseført verdi
Aksjer og andeler i norske selskaper:		
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	33 304	115 834
Pareto PE II IS/AS	300	249
DNB Private Equity III IS/AS	1 000	73 397
DNB Private Equity IV IS/AS	30 874	93 209
DNB Private Equity VII IS/AS	20 720	23 279
Argentum 2017 IS	22 230	54 363
Argentum 2018 AS	12 709	25 729
Argentum 2019 IS	14 484	25 058
Argentum 2020 IS	16 522	21 260
NBNP 2 AS	2 564	2 399
Sum aksjer og andeler i norske selskaper	154 707	434 777

Aksjer og andeler i utenlandske selskaper:	Kostpris	Balanseført verdi
Revelop IV AB	39	39 069
Saga III	0	131
Saga IV	0	8 752
Saga VI	58 872	204 915
Saga VII	56 852	79 380
Saga VIII	48 057	53 551
Storebrand Emerging Private Equity Markets 2007 B-2	517	291
Storebrand International Private Equity X Ltd	355	553
Storebrand International Private Equity XI Ltd	8 411	23 104
Storebrand International Private Equity XII Ltd	9 901	23 649
Storebrand International Private Equity 13 Ltd	9 615	31 810
Storebrand International Private Equity 16 Ltd	14 404	35 813
Storebrand International Private Equity 17 Ltd	14 671	33 300
Storebrand International Private Equity 18 Ltd	18 750	31 816
Storebrand International Private Equity 19 Ltd	24 000	34 825
Cubera International Private Equity 20	19 786	24 556
Cubera International Private Equity 22	1 488	1 084
Cubera Continuation Fund Ltd	5 474	9 227
Cubera IX LP	29 947	36 678
Sum aksjer og andeler i utenlandske selskaper	321 139	672 505
Andeler i eiendomsfond:		
Pareto Eiendomsfellesskap IS/AS	373 526	512 698
Pareto Eiendomsfellesskap II IS/AS	149 999	177 903
DEAS Eiendomsfond Norge I IS/AS	330 923	378 378
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	409 466	446 888
DNB Scandinavian Property Fund IS/HM AS	150 000	174 509
Union Core Real Estate Fund IS/AS	224 968	246 813
Sum andeler i eiendomsfond	1 638 883	1 937 188
Andeler i norske aksjefond:		
Pareto Aksje Norge I	150 000	226 461
KLP AksjeNorge Indeks S	140 677	293 272
Landkreditt Utbytte I	100 091	122 997
Danske Invest Norske Aksjer Institusjonelle	105 380	146 221
Danske Invest Index Norway Restricted	70 000	61 433
Sum andeler i norske aksjefond	566 148	850 384

Andeler i utenlandske aksjefond:	Kostpris	Balanseført verdi
KLP AksjeGlobal Indeks S	333 829	552 458
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	150 000	122 338
KLP AksjeGlobal Indeks P	405 437	521 901
Lancelot Camelot	66 651	196 625
Aberdeen Emerging Markets Equity Ethical Fund I A	132 005	132 654
Keel Longhorn (NOK)	51 307	76 184
AKO Global L/O H2N CF 1	250 000	315 380
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	100 940	279 542
Nordea Stabile Aksjer Global	297 465	384 426
Nordea Stabile EM Aksjer Etisk	106 227	115 588
DnB Global Marked Valutasikret B	240 000	289 214
DnB Disruptive Opportunities institutional A NOK	30 000	32 337
DnB Global Indeks A	150 000	149 090
DNB Klima Indeks A	75 001	71 342
Generation IM Global Equity	32 255	41 171
Storebrand Global ESG A	100 000	97 018
Storebrand Global Indeks Valutasikret	250 000	235 456
Sum andeler i utenlandske aksjefond	2 771 117	3 612 725
Sum aksjer og andeler	5 451 996	7 507 579
Herav selskapsporteføljen		719 226
Herav kollektivporteføljen		6 788 353

Porteføljen er godt diversifisert, og er spredt på ulike aktivaklasser, forvaltere og regioner. Underliggende beholdning i norske og utenlandske aksjefond samt aksjene i Olav Thon Eiendomsselskap ASA anses som børsnoterte verdipapirer, og utgjør 61 prosent av den totale beholdningen av aksjer og andeler. Alle de seks eiendomsfondene er uten belåning og anses som eiendoms eksponering. Det foretas verdivurderinger flere ganger i året av to eller tre uavhengige takstfirmaer.

DEAS Eiendomsfond Norge I eier 31 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 61 %, handel 13 %, lager 19 %, annet 7 %. Geografisk fordeling: Oslo 56 %, Oslo-området 23 %, Trondheim 10 %, Bergen 8 %, Stavanger 1 % og andre 3 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 6,0 år.

Pareto Eiendomsfelleskap eier 31 eiendommer i følgende segmenter: Lager/logistikk 93 %, terminal/logistikk 7 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 98 % og Østlandet for øvrig 2 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 9,5 år.

Pareto Eiendomsfelleskap II eier 18 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 51 %, handel 26 % og lager 23 %. Geografisk fordeling: Oslo 19 %, Romerike 40 % og for øvrig i Norge 41 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 8,5 år.

Storebrand Eiendomsfond Norge eier 21 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 48 %, lager/logistikk 27 %, handel 11 % og hotell 14 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 37 %, Østlandet for øvrig 42 %, Bergen 12 % og Stavanger 9 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 7,7 år.

DNB Scandinavian Property Fund eier 12 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 73 %, handel 12 %, hotell 5 %, annet 10 %. Geografisk fordeling: Norge 94 % (herav Oslo 72%) og Sverige 6 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 4,5 år.

Union Core Real Estate Fund eier 14 eiendommer i segmentene: Kontor 44 %, undervisning 20 %, kombinasjon 5 %, servering/handel 13 %, helse/omsorg 12 % og annet 6 %. Geografisk fordeling: Oslo 32 %, Stor-Oslo 24 %, Trondheim 5 %, Bergen 13 %, Stavanger 13 % og Østlandet 13 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 7,5 år.

Utviklingen i verdi av andelene i eiendomsselskapene gjennom året har vært som følger:

	Inngående balanse	Tilgang og avgang i året	Verdiregulering i året	Utgående balanse
DEAS Eiendomsfond I	395 371	0	-16 994	378 377
Pareto Eiendomsfelleskap	531 566	0	-18 868	512 698
Storebrand Eiendomsfond Norge	476 503	0	-29 614	446 888
DNB Scandinavian Property Fund	177 385	0	-2 876	174 509
Union Core Real Estate Fund	261 768	0	-14 955	246 813
Pareto Eiendomsfelleskap II	187 061	0	-9 159	177 903
Sum	2 029 654	0	-92 466	1 937 188
Herav selskapsporteføljen				185 583
Herav kollektivporteføljen				1 751 606

Note 5 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Fellesportefølje	Balanseført verdi	
	2022	2021
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi:		
DNB Bank ASA 20/30 FRN C SUB	20 201	20 966
Landkreditt Bank AS 18/28 FRN C SUB	23 180	23 287
Spb Østlandet 18/28 FRN C SUB	24 988	25 272
Spb Øst 18/28 FRN C SUB	20 106	20 171
Spb Sogn og Fjordane 18/28 FRN C SUB	9 998	10 118
Spb Sør 22/32 C SUB	32 240	0
Fana Spb 22/33 G FRN C SUB	9 145	0
Storebrand Livsforsikring AS G 22/53 SUB	20 883	0
Sum	160 741	99 814

TKP har også eksponering i ansvarlig lånekapital i andre finansinstitusjoner gjennom plasseringen i obligasjonsfondet DNB Obligasjon B. Av investeringen i DNB Obligasjon B utgjør ansvarlig lånekapital henholdsvis 103 og 105 millioner kroner ved utgangen av 2022 og 2021.

Note 6 - Andre forpliktelser

	2022	2021
Skattetrekk pensjoner og ansatte	14 057	13 300
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	963	933
Feriepenger og styrehonorar	2 510	2 082
Annen kortsiktig gjeld	1 644	1 493
Sum	19 174	17 808

Skattetrekksmidlene er bundet på egen bankkonto.

Note 7 – Utbetalte pensjoner

	2022	2021
Utbetalt direkte til forsikrede medlemmer/pensjonister:		
Vedtektsbestemte ytelser:		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	415 251	379 026
Uførepensjon	100 063	94 295
Ektefellepensjon	46 542	44 370
Barnepensjon	2 656	2 576
Sum	564 512	520 267
Førtids- og bevilgningspensjoner:		
AFP 62-64 år	39 082	37 984
Bevilgningspensjoner	68	65
Sum	39 150	38 049
Sum utbetalt direkte til pensjonister	603 662	558 316
Utbetalte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	39 163	38 118
Uførepensjon	6 505	6 431
Ektefellepensjon	2 490	2 317
Barnepensjon	100	95
Sum	48 258	46 961
Sum brutto utbetalte pensjoner	651 919	605 277
Mottatte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon	36 272	31 661
Uførepensjon	5 610	5 612
Ektefellepensjon	4 737	4 234
Barnepensjon	164	162
Sum	46 782	41 669
Sum netto utbetalte pensjoner	605 137	563 608

Note 8 - Endringer i forsikringsforpliktelse

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursreg.- fond	Buffer- fond	Premie- fond
Inngående balanse	12 825 448	980 973	2 427 969	0	744 459
Overføring mellom fond 1.1.2022	0	-980 973	-2 427 969	3 408 942	0
<i>Resultatførte endr. i forsikringsforpliktelse:</i>					
Netto resultatførte avsetninger	981 238	0	0	-609 853	12 713
Overskudd på avkastningsresultat	0	0	0	0	0
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	0	6 814
Sum resultatførte endringer	981 238	0	0	-609 853	19 527
<i>Ikke resultatførte endr. i forsikringsforpliktelse:</i>					
Overføringer mellom fond	0	0	0	0	-301 980
Overføringer til/fra selskapet	0	0	0	0	0
Sum ikke resultatførte endringer	0	0	0	0	-301 980
Utgående balanse	13 806 686	0	0	2 799 088	462 005

Fra 1.1.2022 ble det innført et kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond.

Note 9 - Forsikringsforpliktelse – bransjefordeling

	Premiereserve	Bufferfond	Premiefond
Totalt	13 806 686	2 799 088	462 005
Herav hovedbransje: Kollektiv pensjonsforsikring for kommuner, herunder institusjoner o.l.	13 806 686	2 799 088	462 005
Herav delbransje: Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	13 806 686	2 799 088	462 005

Note 10 - Solvensmargin

	2022	2021
Kjernekapital	1 511 564	1 408 820
Evigvarende ansvarlig lån	100 575	100 575
Tilleggsavsetninger (50 %)	0	490 487
Bufferfond (50%)	1 399 566	0
Risikoutjevningfond (50 %)	4 882	1 501
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-51 101	-26 998
Solvensmarginkapital	2 965 486	1 974 385
Solvensmarginkrav	637 249	567 142
Kapital i prosent av krav	465,4 %	348,1 %

Som følge av innføring av bufferfond for kommunale pensjonsordninger øker kapitalen i prosent av kravet betydelig. Dette skyldes at solvensmargin kapitalen øker relativt mer enn solvensmargin kravet som en konsekvens av endringen i regelverket.

Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte

Antall ansatte i pensjonskassen pr. 31.12.2022: 14. Gjennomsnitt i 2022: 13,2 årsverk.

I administrasjonskostnader inngår endringer i pensjonsforpliktelser for kassens egne ansatte, i samsvar med beskrivelse i regnskapsprinsipper. Følgende forutsetninger gjelder: Dødelighet og uførhet som i kassens forsikringstekniske beregningsgrunnlag totalt.

Økonomiske forutsetninger	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00 %	1,90 %
Forventet avkastning	3,00 %	1,90 %
Årlig lønnsvekst	3,50 %	2,75 %
Årlig G-regulering	3,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	2,48 %	1,73 %

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2022	2021
Nåverdi av årets opptjening	2 068	1 978
Rentekostnad	980	730
Brutto pensjonskostnad	3 048	2 708
Forventet avkastning	-781	-591
Administrasjonskostnad/rentegarantipremie	97	100
Arbeidsgiveravgift	333	222
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	2 697	2 439
Andre resultatkomponenter	2 880	4 808
Samlet pensjonskostnad	5 576	7 246

Balansført forpliktelse pr. 31.12:	2022	2021
	(beste estimat)	(beste estimat)
Brutto påløpt forpliktelse	52 822	50 061
Pensjonsmidler	-41 015	-40 284
Netto påløpt forpliktelse	11 807	9 777
Arbeidsgiveravgift	1 665	1 379
Balansført netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	13 471	11 156

Note 12 - Ytelser og lån til ledende ansatte og styret

Opptjente ytelser til ledende ansatte og styret i 2022	Lønn og honorar	Pensjonskostnader	Naturalytelser	Totalt
Styret:				
Ida Espolin Johnson, leder	223,0	0	0	223,0
Svein Sivertsen, nestleder	139,3	0	0	139,3
Kjersti Aas	139,3	0	0	139,3
Ragnar Torvik	139,3	0	0	139,3
Roger Mogseth	139,3	0	0	139,3
Ferhat Güven	139,3	0	0	139,3
Sonia Tangen	139,3	0	0	139,3
Sissel Slettum Bjerke (varamedlem)	5,6	0	0	5,6
Anita Utseth (varamedlem)	5,6	0	0	5,6
Kristin Drolsum (varamedlem)	5,6	0	0	5,6
Tore Neverdal (varamedlem)	5,6	0	0	5,6
Sum	1 081,3	0	0	1 081,2
Hilde Aunvåg, daglig leder	1 583,0	215,5	7,2	1 805,7

Det er ikke utbetalt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester til styrets medlemmer. Det foreligger ingen avtale som innebærer forpliktelser til å gi særskilt vederlag ved fratredelse, opphør eller endring av ansettelsesforholdet for daglig leder eller andre ansatte. Det samme gjelder for styrets medlemmer.

Det er heller ikke inngått avtale om bonuser, overskuddsdeling, opsjoner eller lignende til fordel for styret, daglig leder eller andre ansatte. Opplysningene er vurdert å tilfredsstillende de krav som følger av godtgjørelsesforskriften.

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetaling eller stilt sikkerhet for lån til daglig leder, øvrige ansatte eller styremedlemmer.

Note 13 - Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader

I forsikringsrelaterte driftskostnader inngår revisjonshonorar med (inkl. mva)	2022	2021
Lovpålagt revisjon	561	447
Annen bistand	29	19
Totalt honorar til revisor	590	466

I andre kostnader inngår formuesskatt med:	2022	2021
Sum brutto ligningsformue	18 257 140	18 400 000
Skattemessig gjeld	-18 557 140	-17 100 000
Netto ligningsformue	-300 000	1 300 000
Årets formuesskatt	0	1 950
Differanse avsatt og utlignet formuesskatt tidligere år	-6 178	-191
Sum kostnad	-6 178	1 759

Avsatt formuesskatt for 2021 og betalt formuesskatt for perioden 2018 – 2020 er inntektsført i regnskapet for 2022. Korrigert skattemessig formue er lik null i hele perioden, og tilbakebetalt beløp utgjør om lag 6,2 millioner kroner. Av beløpet ble 4,3 millioner kroner tilbakebetalt til TKP i januar 2023, og er periodisert som andre fordringer i selskapsporteføljen per 31.12.2022.

Note 14 – Skattekostnad

Skattemessig næringsinntekt og betalbar inntektsskatt	2022	2021
Totalresultat	-18 711	29 020
Forskjeller mellom regnskap og skattemessig næringsinntekt		
Utbytte fra aksjer og fond EU/EØS fra selskapsporteføljen	-2 033	-985
Netto gev. og tap aksjer og fond EU/EØS fra selskapsporteføljen	-4 183	-3 950
3 % av netto skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	61	30
Verdiendring på finansielle omløpsmidler i selskapsporteføljen	67 163	-88 970
Rente på iliknet skatt	-75	0
Endring i pensjonsforpliktelser egne ansatte	2 316	4 808
Overført til risikoutjevningfond	6 814	0
Formuesskatt	-6 178	1 759
Skattemessig næringsinntekt	45 174	-58 288
Korreksjon vedrørende tidligere år	-21 915	-10 784
Økning (+) Bruk av (-) fremførbart underskudd	-23 259	69 072
Grunnlag for beregnet inntektsskatt	0	0
Betalbar inntektsskatt (25 % skatt av beregningsgrunnlag)	0	0
Utsatt skatt		
Midlertidige forskjeller:		
Netto pensjonsforpliktelser egne ansatte	13 471	11 156
Risikoutjevningfond	-80 837	-80 837
Finansielle eiendeler	9 872	-14 106
Andre forskjeller:		
Fremførbart underskudd i inntekt	475 512	498 771
Netto forskjeller (grunnlag for utsatt skatt)	418 018	414 984
Utsatt skattefordel (25 % av grunnlaget)	104 505	103 746
Herav balanseført utsatt skattefordel	0	0

Skattereglene medfører usikkerhet om faktisk utnyttelse av fremførbart underskudd. Dette gjelder både effekten av nye skatteregler over tid, mulige endringer i regnskapsregelverket og fremtidig skattemessig inntekt. Mulig utsatt skattefordel balanseføres derfor ikke.

Note 15 - Resultatanalyse

Analysen gjelder i sin helhet følgende: Hovedbransje: Kollektiv pensjonsforsikring for kommuner, herunder institusjoner o.l. Delbransje: Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg:

	2022	2021
Verdijustert avkastning	-285 388	1 254 711
Garantert rente	-324 517	-310 546
Risikoresultat	13 627	-13 143
Administrasjonsresultat	2 001	-9
Rentegarantipremie	3 800	3 500
Sum resultatelementer	-590 476	934 513
Til (-)/fra(+) kursreguleringsfond	0	-854 823
Resultat til fordeling	-590 476	79 690
Til(-)/fra(+) bufferfond eller tilleggsavsetninger	609 811	-79 268
Tilført kundenes premiefond av risikoresultat	-6 814	0
Avkastning premiefond utover garantert rente	0	-7 380
Endring i levealdersjustering i 2020 overført til premiefond	0	-82 620
Resultat av teknisk regnskap	12 521	-89 578
Spesifikasjon administrasjonsresultat:		
Beregningsmessige omkostninger	57 542	57 169
Herav til administrasjonsreserve	-19 842	-21 301
Årets faktiske kostnader	-35 698	-35 877
Administrasjonsresultat	2 001	-9
Spesifikasjon risikoresultat		
Risikoresultat død	2 450	1 870
Risikoresultat overlevelse/levealder	8 028	7 590
Risikoresultat uførhet	3 345	-22 410
Reassuranseresultat	-196	-192
Risikoresultat	13 627	-13 143

Risikoresultatet viser hvordan dødelighet, levealder og uførhet avviker fra det som er forventet. Pensjonskassen har over mange år rapportert positive risikoresultat, og negativt risikoresultat i 2021 representerer et unntak.

I pensjonskassens premietariff er det ikke eksplisitt inkludert fortjenesteelement for risiko. Vederlag for rentegaranti i 2022 og 2021 er henholdsvis 3,8 millioner kroner og 3,5 millioner kroner.

Note 16 - Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning

Det har ikke vært flytting til eller fra TKP i 2022 eller 2021.

Note 17 - Poster utenom balansen

Kommitert, ikke innkalt kapital vedrørende private equity fond ved utgangen av året utgjør:

Selskap	2022	2021
Private equity (unoterte aksjer)		
Revelop IV AB	16 165	19 321
Revelop V PPL	73 760	91 093
DNB Private Equity III	15 255	13 211
DNB Private Equity IV	13 214	15 942
DNB Private Equity VII	10 188	17 049
Saga III	3 794	3 492
Saga IV	2 937	2 731
Saga VI	18 190	30 546
Saga VII	44 895	57 444
Saga VIII	66 923	93 224
Storebrand International Private Equity 16	3 750	3 750
Storebrand International Private Equity 17	6 250	6 250
Storebrand International Private Equity 18	6 250	7 500
Storebrand International Private Equity 19	6 000	13 500
Cubera International Private Equity 20	11 039	19 478
Cubera International Private Equity 22	29 964	0
Cubera Continuation Fund	9 589	0
Cubera IX LP	13 615	30 597
Argentum 2017 IS	2 654	9 613
Argentum 2018 AS	5 348	7 498
Argentum 2019 IS	7 583	12 375
Argentum 2020 IS	11 511	19 372
Pareto Solar Fund IS	25 000	0
Pareto PE II	5 056	5 056
Sum kommitert, ikke innkalt kapital	408 932	479 043

Note 18 - Beskrivelse av pensjonsordningen

Medlemskap

TKP er pensjonsordning for Trondheim kommunes arbeidstakere som oppfyller minstekravet for medlemskap. Andre foretak som kommunen har eller har hatt eierandel i, eller som har nær tilknytning til kommunen, herunder stiftelser, kan også ha pensjonsordning i TKP. Ved utgangen av 2022 har følgende enheter pensjonsordningen i TKP:

Enheter med aktive medlemmer:

- Trondheim kommune inkl. folkevalgte
- Olavsfestdagene i Trondheim
- Kong Carl Johans Arbeidsstiftelse
- Trondheim Parkering AS
- Stavne Trondheim KF
- Trondheim Havn IKS
- Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS
- Midt-Norge 110-sentral IKS
- Stiftelsen Brannbamsen Bjørnis
- Kunsthall Trondheim AS
- Kirkelig Fellesråd i Trondheim
- Stiftelsen Trondhjems Hospital
- Olavshallen AS
- Klæbu Industrier KF
- Trondheim kommunale pensjonskasse
- Personellservice Trøndelag (lukket ordning)
- Trondheim Kino AS (lukket ordning)
- TRV Gruppen AS (lukket ordning)
- Trondheim Renholdsverk AS (lukket ordning)
- Retura TRV AS (lukket ordning)

Enheter med kun oppsatte rettigheter og/eller pensjonister:

- Statkraft AS
- Statkraft Energi AS
- Tensio TS AS
- Statkraft Varme AS
- BUF-etat Region Midt-Norge (tidligere ansatte i Trondheim kommune)
- Trondhjems Asylselskap
- Svartlamon boligstiftelse

Som medlemmer av TKP regnes alle ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede enheter. Unntatt fra medlemskap er lærere som er innmeldt i Statens pensjonskasse og sykepleiere som er medlem av Sykepleierordningen, som administreres av KLP.

Pensjonskassen driver også vedtektsfestet pensjonsordning for kommunens folkevalgte. Denne ordningen gjelder kun opptjening til og med 2013. De folkevalgte ble meldt inn på ordinære vilkår fra 1.1.2014.

Pensjonsytelser for ansatte født før 1963 og for opptjening til 31.12.2019 for ansatte født i 1963 og senere

Som offentlig tjenestepensjonsordning garanterer TKP en alderspensjon på 66 prosent av lønn (ytelsesordning), inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp ved full opptjening. Full opptjening oppnås etter minimum 30 års medlemskap. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffestet arbeidsgiverpensjon som beregnes og utbetales av pensjonskassen, men som i sin helhet finansieres av arbeidsgiver. Begrunnelsen for dette er at pensjoner der ansatte uavhengig av pensjonsalder selv kan velge pensjoneringstidspunkt, ikke er å anse som forsikringsbar ytelse. Dagens AFP utbetales bare i tidsrommet 62 år til 67 år, og reduseres i tillegg for all inntekt dersom den er beregnet etter folketrygdens regler.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir tre års medlemstid eller mer en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp. Pensjonene fra TKP samordnes med andre offentlige pensjons- og trygdeytelser i henhold til lov om samordning av 1957 med tilhørende forskrifter.

Pensjonsytelser for ansatte født i 1963 og senere, for opptjening fra 1.1.2020

Opptjening til alderspensjon i ny offentlig tjenestepensjon er en «alleårsmodell». Medlemmet tjener opp alderspensjon hvert år en er i arbeid fram til fylte 75 år. Medlemmet kan starte uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år, og den blir ikke avkortet mot lønn. Pensjon fra den nye ordningen skal beregnes uavhengig av folketrygden, og blir derfor omtalt som en påslagsordning. Medlemmer som pr. 1.1.2020 har opptjening i den tidligere bruttoordningen, beholder denne i tillegg.

Alderspensjon tjenes opp ved at 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 0 og 12 G legges i en pensjonsbeholdning for tjenestepensjonsordningen. Det er en tilleggssats på 18,1 prosent for pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 G. Tillegg til alderspensjonen i form av betinget tjenestepensjon tjenes opp med 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G. Betinget tjenestepensjon kommer ikke til utbetaling dersom forsikrede har rett til AFP. Oppspart pensjonsbeholdning skal ved uttak av alderspensjon deles på et delingstall. Delingstallet er medlemmets antatte forventede gjenværende levealder. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir 1 års medlemstid eller mer i den nye offentlige tjenestepensjonen en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp.

I regelverket som trådte i kraft 1.1.2020 er det også vedtatt at AFP skal være en livsvarig pensjon som kommer i tillegg til alderspensjon fra den offentlige tjenestepensjonsordningen og folketrygden, på linje med AFP i privat sektor. AFP-tillegget tjenes opp med 4,21 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G. Den kan tidligst tas ut fra 62 år, og senest fra 70 år. Det foreligger nå et høringsutkast til ny AFP i offentlig sektor.

Pensjonsytelser ved medlemskap i flere offentlige pensjonsordninger.

TKP har inngått overføringsavtale med Statens Pensjonskasse og de øvrige pensjonsordningene i kommunal sektor. Avtalen sikrer at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige pensjonsordninger, får pensjon fra siste ordning som om de hele tiden har vært medlem av en og samme ordning. Overføringsavtalens Sikringsordning skal sikre pensjonsrettigheter opparbeidet hos arbeidsgivere som opphører. Administrasjon av Overføringsavtalen og Sikringsordningen finansieres av arbeidsgiver ved egen avgift.

Utvikling i medlemsbestanden	Antall 2022	Antall 2021	Endring
Aktive	14 545	14 465	80
Oppsatte med rett	11 060	9 584	1 476
Oppsatte uten rett*	26 800	25 935	865
Sum aktive og oppsatte	52 405	49 984	2 421
Alderspensjon	6 343	6 051	292
AFP og tidligpensjon	508	496	12
Uførepensjon	2 662	2 588	74
Ektefellepensjon	917	902	15
Barnepensjon	56	56	0
Antall pensjoner i alt	10 486	10 093	393
Totalt antall	62 891	60 077	2 814

* Oppsatte uten rett inneholder personer med tjenestetid mindre enn 3 år i bruttoordningen og tjenestetid mindre enn 1 år i påslagsordningen.

Note 19 - Virkningen av endringer i forutsetninger

Det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget følger dødelighetsforutsetningene i K2021_KLP. Grunnlaget for fastsettelsen av uføretariffen (KFSU2015) er uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP FS som aktuar. Gjennomsnittlig grunnlagsrenten var 2,32 prosent i 2022.

- Reduseres dødeligheten med 10 prosent vil premiereserven i pensjonskassen øke med 306 millioner kroner (2,22 prosent)
- Økes uførehyppheten med 20 prosent vil premiereserven i pensjonskassen øke med 58,9 millioner kroner (0,43 prosent)

En reduksjon i dødeligheten med 10 prosent betyr at en nyfødt vil leve ca. ett år lengre enn i dag, og en 67-åring vil leve ca. 0,8 år lengre enn i dag. En økning av uførehyppheten med 20 prosent vil si at antall nye uføretilfeller øker med 20 prosent.

Note 20 - Transaksjoner med nærstående parter

Trondheim kommunale pensjonskasse ble opprettet 1.1.1913 av bystyret i Trondheim kommune. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens og konsernenhetenes midler, og hefter ikke for deres forpliktelser. Fem av styremedlemmene utnevnes av Trondheim bystyre, og to av arbeidstakernes organisasjoner.

Trondheim kommunale pensjonskasse tok opp et ansvarlig lån på 100 millioner kroner fra Trondheim kommune i november 2016. Lånet løper til en årlig fast rente på 4,20 prosent, og det er kostnadsført rente med 4,2 millioner kroner i 2022, jf. note 28

Premiefondet er tilført 2,0 prosent garantert rente samt eventuelt overskudd på avkastningsresultatet med ca. 12,7 millioner kroner i 2022, og ca. 24,7 millioner kroner i 2021. Premiefondet ved utgangen av 2022 utgjør 462,0 millioner kroner mot 744,4 millioner kroner ved utgangen av 2021, jf. note 8.

Trondheim kommunale pensjonskasse ble tilført kjernekapital i form av eiendom (tingsinnskudd) i 2013, og eiendommene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. I 2022 har Trondheim kommune betalt en leie på 22,2 millioner kroner mot 21,3 millioner kroner i 2021.

Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for framgår av note 2.

TKP ivaretar tjenestepensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede selskaper, og foretakene må følgelig betale arbeidsgiverdelen av pensjonspremien. Nødvendig forsikringsteknisk premie beregnes av TKPs aktuar, og fastsettes av styret i TKP i samsvar med aktuars anbefaling. Forfalte brutto premier består av:

	2022	2021
Normalpremie fratrukket arbeidstakerandel (7,52 %/7,82 %)	429 065	426 474
Ikke-forsikringsbare ytelser	120 000	65 000
Reguleringspremie	565 000	615 000
Refusjoner for AFP og bevilgningspensjoner	97 903	90 608
Rentegarantipremie	3 800	3 500
Sum arbeidsgiverpremie	1 215 768	1 200 582
Arbeidstakernes medlemsinnskudd (2,00%)	114 126	109 045
Sum forfalt premie	1 329 894	1 309 627

Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Den finansielle risikoen i pensjonskassen er knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien. I tillegg skal pensjonskassen kunne tåle betydelig markedsfall uten å komme i konflikt med kravene til solvenskapitaldekning, og ha en forsvarlig risikostyring. TKP har valgt en forvaltningsstrategi som søker å utnytte at aktivaklassene normalt svinger noe i utakt, slik at det kan oppnås høyere totalav-

kastning til moderat risiko. Kollektiv- og selskapsporteføljene forvaltes under ett, og består primært av rentebærende investeringer inkludert obligasjoner som måles til amortisert kost. For øvrig består porteføljen av norske og internasjonale børnoterte aksjer (i all hovedsak aksjefond) samt unoterte aksjer (primært private equity fond av fond). I tillegg er det investert i eiendomsfond og direkte eid eiendom.

De ulike aktiva er i ulik grad utsatt for finansiell risiko. Hovedformene for finansiell risiko er kreditt-risiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes at en utsteder av et verdipapir eller en lånekunde ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser. Hoveddelen av obligasjonsporteføljen er obligasjoner med fortrinnsrett, kommuner og norske banker med god kapitaldekning. Pensjonskassen har i tillegg utarbeidet rammer for plassering per utsteder. Det er i meget begrenset grad foretatt direkteinvestering i obligasjoner med høy kredittrisiko.

Markedsrisiko (inkl. eiendoms-, rente- og valutarisiko)

Den aktivaklassen som er mest utsatt for markedsrisiko er aksjer. Aksjemarkedsrisikoen søkes redusert gjennom en balansert sammensetning av egenkapitalinstrumenter med ulik risikoprofil. Eiendomsrisiko er risiko for verdiendring på eksponering i fast eiendom.

Renterisiko er risiko for verdiendring på rentebærende instrumenter som følge av endringer i det generelle rentenivået. Dessuten kan kredittmarginen (krav til avkastning utover det generelle rentenivået) øke. I tillegg til endringer i det generelle rentenivået og kredittmarginen avhenger verdiendringen av durasjonen (gjennomsnittlig løpetid på kontantstrømmene) på plasseringene. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi inneholder fastsatte rammer for akseptabel renterisiko.

Valutarisiko er risiko for verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. For egenkapitalinstrumenter utgjør slik risiko normalt en mindre del av den totale svingningsrisikoen, mens det for renteinstrumenter utgjør en betydelig større del av den totale svingningsrisikoen. Pensjonskassen valutasikrer derfor normalt investeringer i utenlandske rentepapirer. Om lag 50 prosent av utenlandske aksjeinvesteringer valutasikres; enten i valutasikrede fond eller gjennom egne valutaterminkontrakter. Den gjenværende valutarisikoen er en del av pensjonskassens generelle diversifiseringsstrategi.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at posisjoner ikke lar seg realisere innen en gitt frist uten betydelig prisavslag. Hoveddelen av pensjonskassens investeringer kan realiseres i løpet av kort tid. De minst likvide plasseringene (unoterte aksjer og eiendomsinvesteringer) utgjør en såpass begrenset del av pensjonskassens totale forvaltningskapital at pensjonskassens totale likviditet anses som meget god.

Solvenskapitaldekning

Solvenskapitaldekningen skal være minimum 100 prosent, og er definert som ansvarlig kapital delt på solvenskapitalkravet.

Kapitalkravet har utviklet seg slik i løpet av året:

Solvenskapitalkrav (mill. kr)	2022	2021
Renterisiko	580	326
Aksjerisiko	2 044	2 595
Eiendomsrisiko	569	597
Valutarisiko	636	561
Kreditmarginrisiko	545	582
Konsentrasjonsrisiko	-	6
Diversifiseringsgevinst - markedsrisiko	-1 141	-933
Sum markedsrisiko	3 233	3 733
Livsforsikringsrisiko	783	791
Motpartsrisiko	27	39
Diversifiseringsgevinst - totalrisiko	-523	-547
Operasjonell risiko	72	72
Justering utsatt skatt	-539	-613
Totalt	3 053	3 475

Redusert stressfaktor for aksjer ved beregning av solvenskapitalkravet har medført lavere aksjerisiko i 2022. Dette gir lavere markedsrisiko og lavere solvenskapitalkrav.

Den ansvarlige kapitalen har utviklet seg slik i løpet av året:

Ansvarlig kapital	2022	2021
Innskutt egenkapital	1 360	1 299
Opptjent egenkapital	337	362
Risikoutjevningfond	10	3
Evigvarende ansvarlig lån	101	101
Supplerende kapital	300	0
Tilleggsavsetninger	0	981
Kursreguleringsfond	0	2 428
Bufferfond	2 799	0
Justeringer i avsetninger ved overgang til markedsverdier	481	461
Risikoreducerende effekt i beste estimat ved død og uførhet	76	89
Merverdier i porteføljer til amortisert kost	-101	43
Totalt	5 363	5 767

Tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond ble slått sammen i et felles bufferfond fra 1. januar 2022. Lavere ansvarlig kapital skyldes primært at bufferfondet er redusert i løpet av året. Godkjent supplerende kapital i 2022 har isolert sett medført noe økning av den ansvarlige kapitalen. Solvenskapitaldekningen har økt fra 166 prosent ved starten av året til 176 prosent ved utgangen av 2022.

Note 22 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet

De finansielle instrumentene er klassifisert i tre ulike nivåer.

Nivå 1: Noterte priser i aktive markeder.

Nivå 2: Andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1, som er observerbare for eiendelen enten direkte (som priser) eller indirekte (avledet fra priser).

Nivå 3: Priser som ikke bygger på observerbare markedsdata.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Noterte norske aksjer	115 834	0	0	115 834
Aksjefond	4 463 109	0	0	4 463 109
Eiendomsfond	0	0	1 937 188	1 937 188
Private equity	0	0	991 448	991 448
Sum aksjer og andeler	4 578 943	0	2 928 636	7 507 579
Obligasjonsfond	0	943 731	0	943 731
Obligasjoner	0	5 567 538	0	5 567 538
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	6 511 270	0	6 511 270
Utlån og fordringer	0	398 893	0	398 893
Finansielle derivater (valutaterminer)	0	1 416	0	1 416
Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi	4 578 943	6 911 579	2 928 636	14 419 158

Børsnoterte aksjer og aksjefond er plassert i nivå 1. Obligasjoner, obligasjonsfond, bankinnskudd, fordring ved salg av verdipapir og valutaterminer er plassert i nivå 2. Eiendomsfond og unoterte aksjer (private equity) er klassifisert i nivå 3.

For unoterte aksjer (private equity) baseres verdsettingen på siste rapporterte kurser fra forvalterne. Verdifastsettelsen vil derfor normalt være et kvartal forsinket. Verdsettingen av eiendomsfond baseres på mottatte rapporter fra forvalterne pr. 31.12.2022. For aksjefond og obligasjoner benyttes offisielle ligningskurser.

Note 23 - Investerings eiendommer

Trondheim kommunale pensjonskasse fikk tilført 286,5 millioner kroner i ny kjernekapital per 1.11.2013 i form av tre bygårder. Verdien inkl. realavkastningskrav ble fastsatt ved takst av to uavhengige meglere (Eiendomsmegler 1 Næringseiendom og BER Verdivurdering AS). Bygårdene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. Årlig leie reguleres med 100 prosent av KPI. Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. Eiendommene benyttes ikke av Trondheim kommunale pensjonskasse.

Eiendommene regnskapsføres til virkelig verdi i henhold til årsregnskapsforskriften § 3-4 og IAS 40. Verdsettingen er basert på diskontering av fremtidige kontantstrømmer fra den langsiktige leiekontrakten med Trondheim kommune. Ved etablering av leiebeløpet i leieavtalen 1.11.2013 ble det anvendt et realavkastningskrav på de tre eiendommene på henholdsvis 5,8 prosent, 6,0 prosent og 6,2 prosent i samsvar med vurdering av uavhengig megler. I den etterfølgende perioden fram til og med 2021 har uavhengig megler vurdert realavkastningskravet isolert sett til å være noe lavere, men dette anses ikke relevant for verdsettelsen som følge av bestemmelser i leieavtalen med Trondheim kommune. Verdireguleringen i perioden 2014 - 2021 er lik den prosentvise endringen i leieinntekt siden Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. I 2022 ble eiendommene nedskrevet med 4,7 prosent som tilsvarer nettoeffekten av økt realavkastningskrav og økte leieinntekter. Mottatt leieinntekt fra Trondheim kommune i 2022 og 2021 er henholdsvis 22,3 og 21,3 millioner kroner. Det har ikke påløpt driftskostnader vedrørende investeringseiendommene siden leietaker dekker alle kostnader inklusive kommunale avgifter og forsikringer.

Utviklingen i verdi av investeringseiendommene gjennom året har vært som følger:

	Investeringseiendommer
Anskaffelsesverdi tidligere år	293 663
Verdiregulering tidligere år	62 295
Inngående balanse	355 959
Tilgang	0
Avgang	0
Verdiregulering i regnskapsåret	-16 190
Utgående balanse	339 768
Herav selskapsporteføljen	32 550
Herav kollektivporteføljen	307 218

Note 24 - Investeringer som holdes til forfall

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Obligasjoner med fortrinnsrett	140 000	143 315	141 087	141 754	-1 087
Bank og finans (Senior og tier 3)	1 094 000	1 070 782	1 071 165	1 059 744	22 835
Kommuner	760 000	763 529	757 026	745 287	2 974
Statsforetak	130 000	130 000	130 000	120 883	0
Andre utstedere	1 028 000	1 023 622	1 018 306	1 002 638	9 694
Sum	3 152 000	3 131 247	3 117 583	3 070 306	34 417
Opptjente, ikke forfalte renter			58 359		
Sum investeringer som holdes til forfall			3 175 942		
Herav selskapsporteføljen			304 255		
Herav kollektivporteføljen			2 871 687		

Rentedurasjonen i hold til forfall porteføljen ved utgangen av 2022 var 3,3 år.

Note 25 - Obligasjoner og obligasjonsfond

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi
Obligasjoner med fortrinnsrett	225 000	241 382	225 701
Bank og finans (Senior, tier 3 og ansvarlig lån)	3 469 000	3 451 213	3 351 689
Kommuner	1 188 000	1 174 743	1 140 790
Statsforetak	126 000	124 525	125 657
Andre utstedere	696 000	693 587	666 092
Sum	5 704 000	5 685 449	5 509 930
Opptjente, ikke forfalte renter			57 608
Sum obligasjoner enkeltpapirer			5 567 538
Obligasjonsfond			
Arctic Return		235 218	287 537
Danske Invest Global Realrente Obligasjon		99 374	101 530
DNB Obligasjon B		570 523	554 664
Sum obligasjonsfond		905 115	943 731
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			6 511 269
Herav selskapsporteføljen			623 780
Herav kollektivporteføljen			5 887 490

Rentedurasjonen i porteføljen av enkeltpapirer og obligasjonsfond ved utgangen av 2022 var henholdsvis 2,0 år og 2,7 år. Den samlede rentedurasjon av obligasjoner og obligasjonsfond var 2,1 år.

Note 26 – Utlån og fordringer til amortisert kost (obligasjoner med pant)

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Andre utstedere	943 264	939 416	940 089	886 674	3 175
Sum	943 264	939 416	940 089	886 674	3 175
Opptjente, ikke forfalte renter			22 027		
Sum investeringer som holdes til forfall			962 116		
Herav selskapsporteføljen			92 171		
Herav kollektivporteføljen			869 945		

Rentedurasjonen i porteføljen av obligasjoner med pant i fast eiendom pr. 31.12.2022 var 4,0 år.

Note 27 - Finansielle derivater

De inngåtte valutaterminavtalene (salg av utenlandsk valuta) per 31.12.2022 gjelder sikring av aksjeporteføljen i utenlandsk valuta gjennom 3-måneders terminkontrakter.

Klassifisert som eiendeler	Pålydende i utenlandsk valuta	Eiendel
Valutaavtale SEK	75 000	1 078
Valutaavtale EUR	18 000	-2 459
Valutaavtale USD	44 000	2 797
Sum		1 416
Herav selskapsporteføljen		136
Herav kollektivporteføljen		1 280

Note 28 - Evigvarende ansvarlig lån

TKP tok opp et evigvarende ansvarlig lån fra Trondheim kommune 11. november 2016 med en fast årlig rente lik 4,20 prosent, frem til en eventuell endring av vilkårene første gang ti år etter utbetalingsdato. TKP har innløsningsrett (call) til pari kurs første gang ti år etter låneopptak, og deretter hvert tiende år. Den årlige fastrenten består av 10-års swaprente på 1,65 prosent, og en kredittmargin på 2,55 prosent. Lånet skal etter hver ubenyttet innløsningsrett gis de markedsvilkår som da gjelder, dog slik at kredittmarginen maksimalt kan være 1,00 prosentpoeng høyere enn den opprinnelige kredittmarginen. Kostnadsført rente i 2022 utgjør 4,2 millioner kroner.

Note 29 - Reassuranse

TKP har tegnet reassuransekontrakt, Catastrophe Excess of loss Reinsurance med Arch Reinsurance Europe Underwriting DAC. Selskapets financial strength ratings er A+ fra både S&P og Fitch Ratings. Forsikringen dekker inntil 100 millioner kroner per definerte hendelse, og begrenses til to slike hendelser per kalenderår. Egenandelen per hendelse er 10 millioner kroner.

Note 30 – Innskutt egenkapital

Kjernekapitalinnskudd står tilbake for enhver annen forpliktelse pensjonskassen har eller måtte få, herunder ansvarlig lån. Kapitalinnskuddet kan nyttes til dekning av tap eller underskudd ved pensjonskassens løpende drift. Fordelingen av innskutt egenkapital på arbeidsgiverne er:

Arbeidsgiver	Innskutt egenkapital 31.12.2021	Innskudd i 2022	Innskutt egenkapital 31.12.2022
Trondheim kommune	1 290 125	54 887	1 345 012
Personellservice Trøndelag	149	99	248
Olavsfestdagene i Trondheim	64	41	105
Svartlamon Boligstiftelse	5	3	8
Kong Carl Johans arbeidsstiftelse	169	121	290
Stavne Trondheim KF	471	338	809
Trondheim Havn IKS	616	431	1 047
Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS	2 640	1 842	4 482
Midt-Norge 110-sentral IKS	401	251	652
Trondheim Parkering AS	7	12	19
Trondheim Kino AS	385	259	644
Kunsthall Trondheim AS	6	3	9
Kirkelig Fellesråd i Trondheim	1 128	777	1 905
Stiftelsen Trondhjems Hospital	1 345	852	2 197
Buf-etat Region Midt-Norge	102	61	163
Olavshallen AS	229	153	382
Trondhjems Asylselskap	177	110	287
TRV Gruppen AS	276	184	460
Trondheim Renholdsverk AS	549	362	911
Retura TRV AS	417	267	684
Klæbu Industrier KF	66	43	109
Sum innskutt egenkapital	1 299 327	61 096	1 360 423

Note 31 – Hendelser etter balansedagen

Krigen i Ukraina, økt geopolitisk usikkerhet og energikrise samt høyere inflasjon og renter har medført betydelige bevegelser i finansmarkedene i 2022. Dette kombinert med svakere økonomisk vekst og fortsatt usikkerhet vil nok også prege fremtidsutsiktene på kort og mellomlang sikt. Det har ikke vært behov for å iverksette tiltak for å styrke solvenskapitaldekningen. Grunnlaget for fortsatt drift er derfor fortsatt til stede.

List of Signatures

Page 1/1

Styrets beretning og årsregnskap 2022.pdf

Name	Method	Signed at
Johnson, Ida M Espolin	BANKID	2023-03-30 09:16 GMT+02
Aunvåg, Hilde	BANKID	2023-03-30 09:03 GMT+02
Torvik, Ragnar	BANKID_MOBILE	2023-03-30 08:59 GMT+02
Aas, Kjersti	BANKID	2023-03-30 08:58 GMT+02
Tangen, Sonia	BANKID	2023-03-30 08:57 GMT+02
Mogseth, Roger	BANKID_MOBILE	2023-03-30 13:37 GMT+02
Sivertsen, Svein	BANKID	2023-03-30 09:33 GMT+02
Güven, Ferhat	BANKID_MOBILE	2023-03-30 09:16 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 5C2DB70D2B2D4991B5CB60E5766ED78F

Trondheim kommunale Pensjonskasse

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR 31.12.2022

BESKRIVELSE	ANTALL		RESERVE	
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
Aktive	14 465	14 545	4 085 664 603	4 299 723 176
Fratrådte med rettighet	9 584	11 060	1 238 496 534	1 415 390 687
Fratrådte uten rettighet *	25 935	26 800	126 808 172	138 428 103
Sum aktive og fratrådte	49 984	52 405	5 450 969 309	5 853 541 966
Alderspensionister	6 051	6 343	4 127 188 762	4 454 818 011
AFP og tidligpensjonister	496	508	378 921 752	390 797 191
Ektefellepensjonister	902	917	477 293 116	492 136 478
Barnepensjonister	56	56	10 864 000	11 847 379
Uførepensjonister	2 588	2 662	1 859 081 397	2 053 835 708
Sum pensjonister	10 093	10 486	6 853 349 027	7 403 434 767
Totalt	60 077	62 891	12 304 318 336	13 256 976 733
Administrasjonsreserve			369 129 550	397 709 302
IBNR-avsetning			152 000 000	152 000 000
Sum premiereserve			12 825 447 886	13 806 686 035
Samlet pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			5 413 069 320	5 609 122 270
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			374 000	386 000
Medianlønn blant aktive medlemmer			400 000	413 000
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for 100% aktive medlemmer			510 000	527 000
Medianlønn blant 100% aktive medlemmer			494 000	510 000

* Fratrådte uten rettighet inneholder medlemmer med tjenestetid mindre enn 3 år i bruttoordningen og tjenestetid mindre enn 1 år i påslagsordningen. Det er kun avsatt reserve for disse dersom de har fratrudd etter 31.12.2005.

KPMG AS
Sjøgangen 6
N-7010 Trondheim

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i Trondheim Kommunale Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Trondheim Kommunale Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

Offices in:

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Ålesund	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Slavanger	Ulsteinvik
Bodø	Knarvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	

Penneo Dokumentnøkkel: KXWWS-DAN5D-ZWCVF-IXNF-WOEJH-DOJK

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Trondheim, 31. mars 2023
KPMG AS

Sverre Einersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: KXMMWS-DAN5D-ZWCVF-IXXNF-WOEJH-DOJK

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Sverre Einersen

Partner

Serienummer: 9578-5999-4-2181925

IP: 80.232.xxx.xxx

2023-03-31 11:15:46 UTC

Sverre Einersen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5999-4-2181925

IP: 80.232.xxx.xxx

2023-03-31 11:15:46 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: KXMMWS-DANSD-ZWCVF-IXXNF-WQEUJH-DOJK

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

KLP Forsikringservice AS

Trondheim kommunale pensjonskasse
Att: Hilde Aunvåg
Hilde.Aunvag@tkp.no

Bergen 27. mars 2023

Aktuarerklæring

Trondheim kommunale pensjonskasse - 2022

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2022 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som spesifisert i forsikringsvirksomhetsloven § 3-9 Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2021_KLP. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

For uførhet er det benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

Pristariffene er meldt Finanstilsynet som angitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3-7 Meldeplikt og tilsyn med pristariffer.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS

Arnfinn Osmundsvaag
Ansvarshavende aktuar KLP FS

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Orgnr: 967 696 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
arnfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elisabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

A close-up photograph of a tree branch. The branch is brown and has several green leaves. There are two fruits hanging from the branch: one is green and the other is red. The background is a soft, out-of-focus green.

2022